

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Bakalářská práce

Karolína Pranevská

Základní lokativní předložky v italštině *a, in, su*.

Jejich význam a použití

Basic locative prepositions in Italian *a, in, su*.

Their meaning and use

Praha 2020

Vedoucí práce: doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce doc. Mgr. Pavlu Štichauerovi Ph.D. za odborné vedení, konzultace, praktické připomínky, a pozitivní úhel pohledu, což vedlo k vypracování této bakalářské práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 15.května 2020

Abstrakt

Tato bakalářská práce má za cíl poskytnout ucelený pohled na použití základních lokativních předložek *a*, *in*, *su* v současné italštině, a to jak na základě gramatických pouček, tak korpusu (CORIS/CODIS) s přihlédnutím na úsudky rodilých mluvčích. Po teoretickém úvodu, v němž je vymezen nejen obecně slovní druh předložek, ale také základní učebnicové příklady užití předložek lokativních, jsou další kapitoly zaměřeny na případy konkurence jednotlivých prepozicionálních syntagmat (*al bar* vs. *nel bar* vs. *in bar* apod.). Jelikož se tradiční gramatiky na problematiku konkurenčních případů předložek nezaměřují, teoretický podklad pro další zkoumání poskytnou akademické články z webového portálu Treccani. V praktické části jsou vybraná konkurenční syntagmata předmětem zkoumání korpusové studie. Za pomoci korpusu CORIS/CODIS jsou vybraná syntagmata zkoumána v kontextu autentických textů. Z korpusu jsou vzaty příkladové věty užití předložek v daných syntagmatech a na základě získaných dat jsou stanoveny určité tendence užití zkoumaných předložek. Následné ilustrativní dotazníkové šetření ukazuje shodu preference respondentů se závěry korpusové studie.

Klíčová slova

Italština, předložky, *a in su*, význam lokativních předložek, konkurence předložek, prepozicionální syntagma, korpus CORIS/CODIS

Abstract

This thesis aims to provide a comprehensive overview of the usage of the basic locative prepositions *a*, *in*, and *su* in contemporary Italian based on grammatical rules, corpus (CORIS/CODIS), and the opinions of native speakers. In the first section of the theoretical part, the prepositions, as parts of speech, are defined and basic examples and rules of their locative usage are extracted from grammar books. The following sections are focused on prepositional syntagma competition (*al bar* vs. *nel bar* vs. *in bar*, etc.). Since traditional grammar books do not deal with issues of prepositional competition, the theoretical basis of these issues is given using academic articles from www.treccani.it as a source. In the analytical part of this thesis, selected prepositional syntagmata are examined as the object of a corpus study. This is done using the CORIS/CODIS corpus, allowing for the examination of the syntagmata in the context of authentic texts. Model phrases from the corpus are presented and tendencies in usage of the examined locative prepositions are given based on the corpus data. Finally, data from a questionnaire-based survey is shown to correspond with the corpus-based conclusions.

Key words:

Italian, prepositions, *a in su*, meaning of locative prepositions, preposition competition, prepositional syntagma, corpus CORIS/CODIS

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	PŘEDLOŽKY – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SLOVNÍHO DRUHU	10
2.1	ÚVODNÍ DEFINICE	10
2.2	PŘEDLOŽKOVÉ SYNTAGMA	10
2.3	FORMÁLNÍ KLASIFIKACE	11
2.4	VÝZNAMOVÁ KLASIFIKACE	12
3	ZÁKLADNÍ LOKATIVNÍ PŘEDLOŽKY V ITALŠTINĚ – A, IN, SU	14
3.1	PŘEDLOŽKA A	15
3.2	PŘEDLOŽKA IN	16
3.3	PŘEDLOŽKA SU	16
4	KONKURENČNÍ SITUACE – IN VS. AL A JINÉ	17
4.1	ZMĚNA VÝZNAMU	18
4.2	MINIMÁLNÍ ZMĚNA VÝZNAMU A ZDÁNlivĚ ŽÁDNÝ ROZDÍL	18
5	CÍL A STRUKTURA PRAKTICKÉ PRÁCE	22
6	KORPUSOVÁ STUDIE	23
6.1	SEZNÁMENÍ S KORPUSEM	23
6.2	CORIS/CODIS	24
6.3	VYHLEDÁVÁNÍ V KORPUSU CORIS/CODIS	25
6.4	PŘEDLOŽKA A VS. IN	28
6.4.1	<i>Al cinema, nel cinema, in cinema</i>	29

6.4.2	<i>Al bar, nel bar, in bar</i>	33
6.4.3	<i>A scuola, nella scuola, in scuola</i>	38
6.4.4	<i>In ospedale, all'ospedale, nell'ospedale</i>	44
6.5	PŘEDLOŽKA SU VS. IN VS. A	48
6.5.1	<i>Sulla spiaggia, in spiaggia, alla spiaggia</i>	48
6.6	PŘEDLOŽKA SU VS. IN	49
6.6.1	<i>Sulla strada, in strada, nella strada</i>	49
6.7	ZÁVĚR KORPUSOVÉ STUDIE	55
7	ILUSTRATIVNÍ DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	57
7.1	CÍL A METODIKA ŠETŘENÍ	57
7.2	VZOREK RESPONDENTŮ A DISTRIBUCE DOTAZNÍKU	60
7.3	ANALÝZA DAT	63
7.4	ZÁVĚR ILUSTRATIVNÍHO DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	67
8	ZÁVĚR	69
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	70
PŘÍLOHA 1. QUESTIONARIO PER LA RICERCA LINGUISTICA ORIENTATA ALLE PREPOSIZIONI LOCATIVE		I

1 Úvod

Cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na význam, a především na užití vybraných předložek. Konkrétně se bude jednat o předložky *a*, *in*, *su*, které ač podle sémantického dělení plní různé funkce, budou v této práci předmětem zkoumání jako předložky lokativní (místní). V rámci předložek lokativních jsou jedněmi z nejpoužívanějších. Jelikož užití předložek nebývá v učebnicích gramatiky věnována zvláštní pozornost, bude nezbytné použít informace, jak z užívaných českých gramatik italštiny, tak z tradičních italských gramatik. Použitím jak českých, tak italských gramatických pouček, lze získat ucelenější pohled na celou problematiku užití předložek. Ovšem ani tyto informace nejsou dostačující, protože v živém jazyce se objevují i nuance použití předložek ve stejném kontextu, a tak vznikají konkurenční situace předložek. V těchto konkurenčních situacích se v daném syntagmatu mohou použít různé předložky bez zdánlivé změny významu. Za účelem hlubšího objasnění užití předložek v konkurenčních syntagmatech, bude proveden výzkum za pomoci korpusu.

Pro dosažení stanoveného cíle užiji tradiční gramatiky, články, které poskytují metajazyková data, korpus a úsudky rodilých mluvčích. Práci začnu teoretickou částí, ve které představím předložky obecně, dále pak představím předložková syntagmata a různá dělení předložek. Další dvě kapitoly teoretické části jsou podstatné pro předmět zkoumání. Nejdříve v nich shrnu poučky užití jednotlivých předložek z dostupných učebnic, následně k těmto informacím připojím poznatky z ověřeného webového portálu Treccani, který bývá v akademických kruzích často používán. Právě data z článků a encyklopedie tohoto portálu, která v učebnicích nenalezneme, poskytují náhled na problematiku konkurenčních situací, které jsou s užíváním předložek spojeny. Tato data spolu s dalšími úvahami budou základem pro praktickou část.

Hlavní částí praktického oddílu je korpusová studie. Korpus je velmi praktickou pomůckou pro lingvistická bádání, jelikož mimo jiné obsahuje autentické texty v přirozeném kontextu a lze v něm jednoduše vyhledávat jazykové jevy.

Korpusová studie bude zkoumat vybraná konkurenční preposicionální syntagmata s předložkami *a*, *in*, *su*. K výzkumu využiji italský korpus CORIS/CODIS. Získané závěry ze studie pak dále prozkoumám na základě ilustrativního dotazníkového šetření. Respondenti šetření budou rodilí mluvčí z různých částí Itálie. Jejich odpovědi potvrdí, nebo vyvrátí výsledky z korpusu. V práci bude k nahlédnutí i originál dotazníku.

Toto téma pro mě celkově představuje jak zajímavý lingvistický výzkum, tak užitečná data pro správné užívání předložek v italském jazyce. Jelikož jsou předložky často problematickým prvkem v mnoha jazycích, věřím, že zpracovaná data mohou pomoci i ostatním studentům italského jazyka k hlubšímu pochopení jejich funkce a užití.

2 Předložky – základní charakteristika slovního druhu

2.1 Úvodní definice

Předložky jsou neohebným, uzavřeným slovním druhem, označujícím celou řadu různých okolností děje, jako je časové určení, místní určení apod. Jako neohebný slovní druh tedy nemění svou formu. Lze jej označit za uzavřený, jelikož nové předložky nevznikají pomocí slovotvorných procesů, na rozdíl od podstatných jmen, přídavných jmen a dalších slovních druhů. Z funkčního hlediska mají předložky funkci relační, tudíž vyjadřují vztahy mezi větnými členy. (Čermák a Zavadil, 2010, s.137)

2.2 Předložkové syntagma

Slovník italského jazyka definuje předložku jako „doplňkové slovo, které značí vztah mezi verbálním nebo nominálním syntagmatem a syntagmatem podřízeným a to především nominálním...“ (Devoto a Oli, 1985, s.v. preposizione)¹ Ze syntaktického hlediska předložky samy tvoří prepozicionální syntagma. Pro přiblížení uvedené definice si uveďme příklad syntagmatu verbálního (1) *Va dal medico*, a syntagmatu nominálního (2) *La ragazza alla fermata è mia sorella*.

Prepozicionální syntagma obsahuje jako řídící člen předložku a dále zpravidla syntagma nominální. Předložka samotná nemůže ve větě fungovat jako větný člen, a tak jako řídící člen předložkového syntagmatu plní funkci tzn. „spojovacího prostředku“ (Čermák a Zavadil, 2010, s.397). Předložkové syntagma může být doplněním různých slovních druhů. Kromě výše uvedených příkladů, kdy sloužilo jako spojovací prostředek se slovesem a podstatným jménem, může být také spojeno s přídavným jménem *disponibile* a *un confronto* nebo s příslovcem *conformemente ai regolamenti*.

¹ *Dizionario della Lingua Italiana* di G. Devoto e G.C. Oli: “parola accessoria che segnala un rapporto fra un sintagma di natura verbale o nominale e un sintagma dipendente di natura soltanto nominale...”

2.3 Formální klasifikace

Předložky lze dělit do různých skupin a kategorií. Pro ucelený pohled, a také pro lepší uchopení konkrétně předložek lokativních (místních), nejprve uvádím tradiční dělení předložek na vlastní, nevlastní a předložkové výrazy a dále jejich podkategorie či jiné možnosti dělení.

Vlastní nebo také primární předložky jsou ty, které jsou etymologicky původní, tzn. neodvozené z jiných slov (*in, a, di, da, su, con, per, tra, fra*). (Čermák a Zavadil, 2010) Na rozdíl od předložek nevlastních, vlastní plní pouze funkci předložek a nikoli jiného slovního druhu (výjimkou je *su*). Předložky vlastní, byť ne všechny, jsou mimo jiné charakteristické svými tvary ve spojení se členem určitým.

Tradiční definice také říká, že předložky vlastní samy o sobě nemají pouze jeden neměnný význam. Jejich význam je totiž z části dán buď slovesem, nebo syntaktickým okolím, ve kterém se předložka nachází. Předložky vlastní tedy mohou plnit různé sémantické role.

Dále můžeme vydělit předložky vlastní – specifické, jejichž funkce je zúžená. Mají s předložkami vlastními společné to, že se používají téměř vždy jako předložky. Odlišují se však tím, že mají jako předložky specifitější význam. Například předložka vlastní – specifická *durante* má pouze temporální význam: *Durante la lezione* vs. předložka vlastní *a* pokrývající různé sémantické role: (1) *a Praga* (2) *alle due* (3) *andiamo a Carlo* (4) *a partire*.

Předložky nevlastní nebo také sekundární předložky (*sopra, davanti, senza* atd.) mohou fungovat i jako jiný slovní druh. Nejčastěji zastávají funkci adverbia. Např. *Dopo la lezione* = předložka vs. *Te lo dico dopo* = adverbium.

Předložkové výrazy jsou fixní jednotky o dvou či třech slovech, které syntakticky fungují jako jedna autonomní jednotka. Z morfologického hlediska je jednotka složená z více slov, nicméně syntakticky funguje jako jeden jediný člen. Mohou se skládat zejména ze dvou předložek (*su, per*), předložky a adverbia (*vicino a*) nebo konstrukce předložka + podstatné jméno + předložka (*in confronto a*), popřípadě konstrukce předložka + sloveso + předložka (*A partire da*).

Jiné rozdělení nabízí například *Grande grammatica italiana di consultazione*, (Renzi, 1991) a to dělení na předložky monosylabické a polysylabické. Zvlášť pak vyděluje předložkové výrazy. Pod monosylabické tedy jednoslabičné předložky spadají předložky vlastní, do druhé skupiny lze zařadit předložky vlastní – specifické a nevlastní. Při tomto rozdělení lze pohlížet na některé předložkové výrazy jako na předložky polysylabické spojené s monosylabickými.

Jak vyplývá z názvu, tento způsob dělení se tedy řídí počtem slabik předložky a tím pádem, na rozdíl od výše uvedeného dělení, ponechává v jedné skupině spolu s předložkami vlastními – specifickými, předložky nevlastní. Lze říci, že tento způsob dělení není o tolik jiný, než způsob klasičtější uvedený výše. Nicméně, při tomto obecnějším dělení můžeme snáze přiřadit různé morfologické a syntaktické procesy ke skupině polysylabické, u které bychom při tradičním dělení odlišovali zvlášť předložky vlastní – specifické a zvlášť nevlastní. Také tím můžeme uvést větší kontrast mezi předložkami monosylabickými a polysylabickými, než kdybychom je dělili na tři skupiny: vlastní, vlastní – specifické a nevlastní (a dále ještě předložkové výrazy, které jsou u obou dělení oddělenou kategorií). Například můžeme říci, že polysylabické předložky netvoří předložkový člen (např. *presso la cinema* vs. *al cinema*). Tento způsob dělení, však může být zároveň nevýhodou, pokud by bylo třeba předložky polysylabické zkoumat podrobněji. Vynořovala by se pak totiž nuance ve skupině samotné a bylo by praktičtější další dělení zvlášť na předložky – specifické a na nevlastní.

2.4 Významová klasifikace

Předložky spojují různé prvky ve větě. Vztah těchto dvou elementů může být syntaktický nebo sémantický. Příklady vztahu sémantického jsou například slovní spojení „*a casa*“ nebo „*in primavera*“. V prvním případě se jedná o vztah sémantický – lokativní, v případě druhém pak o vztah časový. Vysvětlení lokativního užití se bude dále věnovat následující kapitola. Sémantický aspekt zahrnuje kromě významu lokativního a časového, také význam způsobový, mírový a další významy, které zahrnují „přísluvečný aspekt“ přeložek.

Klasifikace syntaktická, formální, zahrnuje slovní spojení v podobě slovesa, které se pojí s určitou předložkou. „Konkrétně předložky zasahují do základního

syntaktického fenoménu rekce: *pensare a una cosa, accorgersi di un pericolo...*²
(Jansen, 2011)

Některá slovesa jsou s předložkou vždy pojena, ať za nimi následuje infinitivní vazba nebo předmět. Některá ovšem předložku vyžadují pouze ve spojení s infinitivní vazbou, jak ukazuje následující příklad: *Ho rinunciato ad ereditare la proprietà. Ho rinunciato all'eredità* vs. *Ho detto di star infelice. Ho detto questa verità.*

Předložky také utváří konstrukce implicitních vět vedlejších se slovesem v infinitivu:

- *DA: Ci ha dato un libro da leggere. → Ci ha dato un libro che dobbiamo leggere.*
- *DI: Le ho scritto di non amarla più. → Le ho scritto che non l'amavo più.*
- *PER: È stato punito per aver rubato la borsa → È stato punito perché aveva rubato la borsa.*

Předložkami se v italštině vyjadřují i pádové vztahy. Na rozdíl od češtiny totiž italština nemá systém pádových koncovek. Typická je například předložka *a* pro vyjádření nepřímého předmětu. Konstrukce toho typu tedy odpovídají v češtině vyjádření dativu. Předložka *di* může vyjadřovat genitiv ve významu posesivního vztahu, ve významu původu apod.

² Treccani „In particolare, le preposizioni intervengono nel fondamentale fenomeno sintattico della reggenza: *pensare a una cosa, accorgersi di un pericolo...*“

3 Základní lokativní předložky v italštině – *a, in, su*

Předložky *a, in, su* mohou podle kontextu ve větě vyjadřovat různé vztahy a ze sémantického hlediska mohou mít různé významy. Pro uvedené předložky je však charakteristický význam lokativní (místní), který budu dále zkoumat.

Jak název napovídá, lokativní předložky vyjadřují místní vztah. Mezi předložky lokativní lze mimo výše uvedené předložky vlastní zařadit i *da, tra, fra, per*, některé předložky nevlastní (*attraverso, sotto, atd.*) či předložkové výrazy (*di fronte a, apod.*).

Lokativní význam je dán většinou řídícím slovesem, popřípadě podstatným jménem místa. Rozlišuje se mezi statickým významem odpovídajícím na otázku kde? a významem kinetickým odpovídajícím na otázku kam? Tyto dva lokativní významy předložek se v italských gramatikách většinou nachází pod rozdělením na *stato in luogo* (bytí na místě) a *moto a luogo* (pohyb na místo). U některých slovních spojení se nabízí ještě otázka kudy? nebo jakým směrem? Taktéž záleží na konkrétní předložce, jelikož každá má navíc svůj více či méně specifický lokativní význam (např. užití *su* – ve spojitosti s povrchem) – konkrétní příklady uvedu níže při rozboru jednotlivých předložek. (Čermák a Zavadil 2010 s. 399, srov. Serianni, 2007, s.330) Nutno ovšem podotknout, že ne vždy se ve slovních spojeních jedná o doslovný lokativní význam. Lokativní předložky mohou být použity i v přeneseném smyslu nebo ve fixním užití. Pokud například předložka *su* uvozuje místo na povrchu nebo směr na povrch, pak slovní spojení *mettere sul tavolo* (položít na stůl) má doslovný význam „na povrch“ zatímco spojení *leggere sul giornale* (číst v novinách) je spíše fixním použitím.

Statický význam uvádí například slovesa vyjadřující určité setrvání, pobyt, polohu: *abitare, essere, restare, sedere, stare, trovarsi, vivere* a další. Taktéž podstatná jména jako: *sosta, soggiorno* apod. Naopak pohyb na místo může být uvozen slovesy jako například: *andare, arrivare, entrare, scendere* nebo substantivy jako *arrivo* nebo *ritorno*.

Předložky *a*, *in*, *su* utváří předložkový člen. Existují rámcová pravidla pro rozlišení užití předložky bez členu a pro užití předložkového členu. Podle Hamplové (2004, s. 261, 279) se dá vymezit například užití předložkového členu u víceslovných názvů zemí (např. *nella Repubblica Ceca*). Naopak předložka stojí bez členu ve spojení s podstatnými jmény zakončenými na *-eria* (*in pizzeria*). Celkově je užití členů v některých častých spojeních dáno spíše územ než gramatickými pravidly. (Hamplová, 2004, s. 261, 279) Popis užití určitého členu v učebnici italského jazyka *Italština* (Bahníková et al., 2008) poskytuje další kritérium užití předložkového členu: „V ustálených spojeních s obecným významem stojí podstatné jméno většinou bez členu je-li však blíže určeno, je vždy spojeno s určitým členem³.“ Užití větného členu bylo uvedeno pro ucelené přiblížení vybraných předložek, nicméně se jedná pouze o stručný náhled na předložkový člen, jelikož důkladnější rozbor pro tuto bakalářskou práci není podstatný.

Dále za použití učebnicových pouček přiblížím předložky jednotlivě se zaměřením na jejich význam a užití. Ráda bych upozornila, že i zde platí rčení „výjimka potvrzuje pravidlo“, a tak přestože se budu snažit co nejvýstižněji postihnout popisy a definice, nelze opomenout fakt, že mnohá pravidla jsou spíše rámcová a některá použití předložek prostě fixní.

3.1 Předložka *A*

Předložka *a* má základní význam „směru“. Může se též vyskytovat v podobě „*ad*“ a to před vokálem (např. *ad Abu Dhabi*). Na tuto předložku můžeme blíže pohlížet z následujících hledisek:

- Hledisko statické: Kde? Na jakém místě? Příklad: *abitare a Roma*.
- Hledisko kinetické: Kam? Jakým směrem? Příklad: *Vado a Firenze*.
- Hledisko vystavení atmosférickým činitelům (také možno jednoduše zařadit pod hledisko statické): Příklad: *al sole*.

³ Bahníková mluví o „určitém členu“, který pokud stojí za předložkami *a*, *in*, *su* vždy utváří předložkový člen.

Předložka *a* se vždy vyskytuje u názvů měst např. *Vado a Milano*. Taktéž se pojí s názvy malých ostrovů a u ostrovů které vyžadují člen *all'Elba*. Renzi (1991, s.513) uvádí obecnější pojetí tohoto pravidla: „Předložka *a* se pojí s místy, které si lze představit jako určitý bod ...“ Příklad: *Anna abita al Polo*.⁴

3.2 Předložka *IN*

Předložka *in* má základní význam „umístění“ v prostoru a to i v přeneseném významu (Dardano a Trifone, 1997, s.357). Předložka se pojí s jmény ulic, náměstí, krajů, zemí, světadílů a velkých ostrovů. (Treccani, 2012, srov. Hamplová, 2004, str. 279) Na rozdíl od předložky *a* se tedy předložka *in* pojí s geografickými místy, která představují jakousi „plošnou jednotku“. Dále se *in* také často pojí s místnostmi domu např. *in salotto*.

- Hledisko statické: Kde? Příklad: *Abito in via Genovese*.
- Hledisko kinetické: Kam? Příklad: *Vado in Francia*.

Užití předložky *in* někdy odpovídá českému překladu „po“ *viaggiare in Europa* (cestovat po Evropě). Předložku lze použít i v přeneseném slova smyslu např. *Molte cose mi passavano nella mente*. (Honilo se mi hlavou hodně věcí.) nebo v ustálených spojeních jako v případě *nelle vicinanze* (v blízkosti).

3.3 Předložka *SU*

Předložka *su* se pojí s významem „přilehlosti“, „umístění na povrchu“ a taktéž uvozuje pohyb směrem na povrch.

- Hledisko statické: Kde? Příklad: *Il libro è sul tavolo*.
- Hledisko kinetické: Kam? Příklad: *posare il libro sul tavolo*.

Dále by se v rámci hlediska statického a kinetického dal například rozlišit význam „směrem k“ jak ilustrují následující věty: *Le finestre si affacciano sul giardino*. a *Le finestre guardano sulla piscina*.

⁴ *Grande grammatica italiana di consultazione*: „Richiedono *a* i luoghi concepibili come puntiformi...“

4 Konkurenční situace – *in* vs. *a* a jiné

Konkurenční situace vzniká v případě, kdy se dají použít dvě různé předložky ve stejném předložkovém syntagmatu ve zdánlivě identickém významu. Někdy je rozdíl užití evidentní, jindy se jedná o slabé nuance.

Faktory, které výběr předložky v daném konkurenčním případě ovlivňují, mohou být různé. Gramatická pravidla, která jsme si přiblížili v předchozí kapitole pomocí učebnicových pouček, jsou jedním z faktorů. V případech, kdy motivace užití předložky s určitým slovem nebo její užití v daném kontextu není dána rámcovými pravidly z učebnic, může být volba předložky ustálená, dána tradicí.

Kromě těchto případů hrají roli také syntaktické vazby. Někdy je předložka vázaná na dané sloveso nebo jiný slovní druh, a tak se dále již neřídí ani nemění podle sémantického významu dané věty nebo slovního spojení. Například příslovce *vicino* vyžaduje předložku *a*. Také pokud budeme mít dva významově rozdílné kontexty ve kterých toto příslovce užijeme, předložka, která bude příslovce následovat, bude stále *a*. Např. *vicino a Venezia* vs. *vicino all'Italia*. Tyto případy se tedy neřídí podle pravidla předložka *a* + název města a předložka *in* + název státu, jelikož syntaktická vazba je dominantnější.

Předmětem zkoumání této práce budou ty případy konkurenčních situací, které nejsou vysvětlitelné učebnicovými pravidly nebo syntaktickými vazbami. Mým cílem je stanovit pro tyto případy určitá pravidla a tendence, která by obecněji postihovala užití předložek v určitém konkurenčním typu. Vymezení určitých pravidel a tendencí bude učiněno na základě korpusové práce. Praktické části této práce předchází uvedení některých postřehů nejen z gramatik, ale i z jazykových poraden či z odborných internetových zdrojů, které k této problematice poskytují určité metajazykové svědectví. Tyto informace nás uvedou do problematiky a poskytnou i určité vodítko pro korpusový výzkum.

Konkurenčních situace můžeme rozdělit na tři typy:

- a) Změna významu (*al mare* vs *nel mare*).
- b) Minimální změna významu (*al bar* vs *in bar*).
- c) Zdánlivě žádný rozdíl (*alla spiaggia* vs *in spiaggia*).

4.1 Změna významu

S určitými substantivy lze použít všechny tři předložky *a*, *in*, *su* s různými efekty. Jako ilustrační konkurenční situaci si uveďme užití předložek s podstatným jménem *mare*. Každé použití bude mít jiný význam. Pro vysvětlení těchto tří užití předložek zapojím definované významy předložek z minulé kapitoly a taktéž slovník. *In/nel mare* by odpovídalo českému výrazu „v moři“. Jedná se tedy o význam „umístění“, kterým jsme předložku *in* definovali. *Sul mare* podle kontextu znamená na moři, po moři. Předložka *su* tedy v tomto případě uvozuje svůj význam „umístění na povrchu“ nebo pohyb po povrchu. Asi nejčastější je výskyt s předložkou *a*. *Al mare* znamená k moři, což odpovídá základnímu významu „směru“ předložky *a*. Dané spojení taktéž podle kontextu znamená u moře. (kolektiv autorů, 2001, s. 688; srov. autorský kolektiv pracovníku Lingea, 2015, s. 932) V těchto příkladech předložek se slovem *mare* je rozdíl mezi použitím každé jedné předložky celkem zřetelný a logicky odvoditelný.

V případech jako je tento si předložky zachovávají svůj specifický význam a rozdíl mezi jejich užitími je zřetelný. Rozdíl navíc podtrhují významově odlišné překlady.

4.2 Minimální změna významu a zdánlivě žádný rozdíl

V jiných případech konkurenční předložky nepředstavují zjevný významový rozdíl. Právě tyto případy konkurence budu zkoumat v praktické části. Nyní se podívejme na příklady těchto konkurencí a jejich teoretické vysvětlení na základě metajazykového svědectví, které nám poskytne především webový portál Treccani. V článku tohoto webového portálu nazvaném *Giovanni compra un giornale in edicola. È corretto dire: “Giovanni compra un giornale all’edicola?”* (Treccani, 2010) se poukazuje na ekvivalentní použití předložek. Předložka *in* by se mohla spíše pojít s uzavřeným stánkem či prodejnou do které může kupující

vstoupit a ve které může být, zatímco předložka *all'edicola* by pak označovala jakýsi pouliční neuzavřený stánek. Článek vysvětluje, že ve skutečnosti se však mezi užitím předložky v tomto případě nerozlišuje logickým odvozením. Významový rozdíl je natolik setřen nebo se spíše nebere v úvahu, že mluvčí může zvolit tu variantu, která mu je sympatičtější.

U předložek *a*, *in*, *su* převažují konkurenční situace *a* vs. *in*. Často se jedná o případy podobné příkladu *in edicola* vs. *all'edicola*. V gramatikách najdeme seznamy předložek spojených s jednotlivými podstatnými jmény, které jsou dány územ. Jedná se například o výrazy jako *a scuola*, *al bar*, *all'università*. (srov. Bahníková et al. 2008, s.62, Hamplová 2004, s.261, 279, 280, 288, 289). Daná podstatná jména se ovšem vyskytují i s předložkou *in*. To samé platí v opačném případě. I když stále převažuje použití předložky s daným substantivem, které je dáno územ a které je uvedeno v učebnicích, nelze opomenout časté užití konkurenční předložky. Otázkou je, zda jsou dané případy konkurence významově ekvivalentní, nebo zda je mezi nimi určitá nuance.

Pokud na dané slovní spojení s předložkou nelze vztáhnout některá z učebnicových pouček (např. předložka *a* se pojí s názvy měst apod.) a výběr předložky není dán ani syntaktickou vazbou, co pak výběr předložky ovlivňuje? Jistou roli by mohla hrát například „určitost“. Pro příklad uveďme konkurenční situaci *al bar* vs. *in bar*. Jedna z variant by se mohla vztahovat na barové podniky obecně, označovala by jakýkoli bar, zatímco druhá varianta by se používala v kontextu, kdy by se jednalo o jeden určitý bar, který mluvčí a ten s kým mluví, dobře zná. Jednalo by se o bar, kam stále chodí, nebo například pokud je jen jeden bar v dané lokalitě, tak ten konkrétní. Konkretizační význam by byl spjat s předložkou *in* a nikoli s předložkou *a*, jelikož slovní spojení jako je *al bar* jsou fixně dána územ a měla by být univerzálního charakteru.

Je tu však i možnost, že by tento princip „určitosti“ mohl fungovat naopak. Na možnost vyjádření „určitosti“ předložkou *a* poukazuje článek na Treccani nazvaný *È corretto dire “andare a spiaggia” o “andare in spiaggia”* (Treccani 2013), který komentuje konkurenci *in spiaggia* vs. *alla spiaggia*. Předložky by měly fungovat obdobně, nicméně výraz *alla spiaggia* by mohl odkazovat na

konkrétní známou pláž a naproti tomu *in spiaggia* by vyjadřovalo obecně jednu z mnoha pláží nebo pláž jako určitý druh místa odlišující se od ostatních jako např. od vesnice. Tuto možnost vysvětlení dané konkurence podporuje skutečnost, že se projevuje tendence užívat v konkurenčních situacích *a* vs. *in* předložku *a* s určitým členem (*al, alla* apod.), zatímco předložka *in* stojí bez členu.

Jiným možným faktorem udávající rozdíl mezi užitím *a* vs. *in* by mohla být představa a pojetí daného místa. Spojení s předložkou *in* by uvádělo fyzické místo. V případě *in bar* by se jednalo o budovu baru, o fyzický prostor. *Al bar* by pak reprezentovalo „koncept“ baru, bar jako noční podnik nebo kavárnu, kde se podává alkohol a jiné nápoje. Předložka *a* by se tudíž pojila s myšlenkou instituce nebo podniku nikoli konkrétního fyzického místa, prostoru v rámci budovy.

Správnost těchto úvah se prokáže, nebo vyvrátí při korpusové práci. Je možné, že obecné pravidlo, kdy užít předložku *a*, a kdy předložku *in*, určit nelze. Jistě však půjde popsat určité tendence.

Konkurenční situace jsou ovlivněny i jinými aspekty. Dva z nich bych nyní ráda zmínila, pro další zkoumání v této práci však nebudou mít význam. Výběr a preference určité předložky je dána i lokálním užitím. Například v oblasti Říma je typické širší užívání předložky *a*. Užití předložky se rozšířilo i do slovních spojení, kde byla původně jiná předložka například *abito a via Dante* místo *in via Dante*. Toto použití předložky *a* se rozšířilo i do jiných oblastí. (Dardano a Trifone 1997, s.365) Nicméně tento faktor není natolik silný, aby zamezil působení jiných sémanticko-syntaktických faktorů, na které se při korpusové práci zaměřím.

Dalším faktorem je diachronie jazyka. Pro tuto práci uvedu pouze jednu zajímavost, která ukazuje na to, že se užití předložek může v čase měnit, jak lze například vidět z užívání předložky *a* v oblasti Říma. Serianni (2007, s.342) uvádí příklad z děl Leopardiho (*Il passero solitario* a *Le ricordanze alla campagna*), který ilustruje užití předložky s podstatným jménem *campagna*. Pro výraz „na venkově“ se užívala předložka *a* – *alla campagna*, zatímco v dnešní italštině se užívá *in campagna*.

Tato kapitola nás uvedla do problematiky konkurenčních situací. V následující korpusové studii se některé z uvedených hypotéz buď potvrdí, nebo vyvrátí, a budou blíže zmapovány konkrétní konkurenční situace.

5 Cíl a struktura praktické práce

Cílem této bakalářské práce je zmapovat užití předložek *a*, *in*, *su* ve významu lokativním. V teoretické části této práce jsem použití jednotlivých předložek shrnula na základě informací z učebnic. Učebnice však obvykle neřeší problematiku konkurenčních situací, která se týká také předložek *a*, *in*, *su*. Praktická část této práce si klade za cíl zkoumat vybrané konkurenční situace lokativních předložek. Praktická část bude dále rozdělena na korpusovou studii a doplňující dotazníkové šetření.

Před započítím korpusové studie, představím korpus obecně jako důležitý nástroj lingvistického zkoumání a poté čtenáře seznámím konkrétně s reprezentativním korpusem CORIS/CODIS, který budu používat. Pro výzkum jsem sestavila seznam konkurenčních předložkových syntagmat, který v práci uvedu. Za pomoci korpusu analyzuji, v jakém kontextu se dané prepozicionální syntagma vyskytuje a na základě této analýzy zjistím, v jakých případech se dané syntagma užívá a v jakých případech se užívá jeho konkurenční syntagma. Taktéž se na základě všech zjištěných dat z korpusu pokusím stanovit obecnější pravidla či tendence týkající se konkurenčních situací. Podrobnější postup korpusové studie uvedu v kapitole o práci s korpusem.

Druhou částí praktické práce bude ilustrativní dotazníkové šetření. Výsledky korpusové studie budou základem pro toto šetření. Nejdřív přiblížím metodiku práce s dotazníky a ukážu formu dotazníku, kterou jsem pro tento účel vytvořila. Dále analyzuji výsledky dotazníků, které jsem rozeslala k vyplnění rodilým mluvčím. Vyhodnotím, zda se odpovědi rodilých mluvčích shodují či neshodují s výsledky korpusového studie. Praktickou část uzavřu shrnutím výsledků, které byly vyzkoumány na základě korpusu a poté ověřeny podle úsudků rodilých mluvčích.

6 Korpusová studie

V této kapitole provedu korpusovou studii za pomoci korpusu CORIS/CODIS. Nejprve korpus představím obecně jako praktickou pomůcku lingvistického bádání, následně blíže představím samotný CORIS/CODIS a uvedu, jakým způsobem s korpusem budu pracovat. Poté následuje samotná analýza korpusových dat.

6.1 Seznámení s korpusem

Korpus je definován jako „rozsáhlý soubor autentických textů (psaných nebo mluvených) převedený do elektronické podoby v jednom formátu tak, aby v něm bylo možné jednoduše vyhledávat jazykové jevy...“ (Karlík et al., 2016, s.922).

Korpus je pro lingvistický výzkum důležitým a užitečným nástrojem. Je praktickou pomůckou, protože je objektivní, jelikož obsahuje autentické texty, tedy nevýběrové informace, v přirozeném kontextu. Nabízí uživateli možnost zkoumání frekvence daného jazykového jevu, kterou by jinak výzkumník sám nemohl správně odhadnout. Další předností je objem dat zaznamenaný v korpuse. Rozsah současných dat korpusů je obrovský, navíc se korpusy stále rozšiřují a aktualizují. Pro výzkumy, při kterých je nyní používán především korpus, byly dříve využívány například jazykové sbírky a lexikální archivy, které se ovšem nyní v porovnání s možnostmi poskytovanými korpusem jeví jako nedostatečné. Většina korpusů je volně přístupná, a tak korpus může sloužit, jak profesionálním lingvistům, tak prostému uživateli, kterého zajímá určitý jazykový jev. V některých případech je pro přístup nutná bezplatná registrace. Jindy registrace pouze umožní zpřístupnění specifických pomůcek pro vyhledávání v korpuse.

Existují různé typy korpusů. Převažují korpusy synchronní, zachycující „živý jazyk“. Naproti tomu korpusy diachronní, mapující proměny daného jazyka v čase, jsou zastoupeny méně, jelikož jejich zpracování je náročnější; vyžaduje přepisování nebo skenování dostupných dat. Zajímavé, ale taktéž méně zastoupené, jsou korpusy mluvené, u kterých je zpracování dat rovněž náročnější.

V dnešní době jsou hojně využívány paralelní korpusy, které umožňují srovnávání jazyků.

S užíváním korpusu se nutně pojí infromatický aspekt. Nepostradatelnou součástí elektronického korpusu je korpusový manažer. Jedná se o softwarový program, který umožňuje vyhledávání v korpusu. Díky korpusovému manažeru se lze zorientovat v obrovském množství dat. Ve slovníčku pojmů *Českého národního korpusu* pod pojmem „Korpusový manažer“ (Cvrček, 2016) je funkce korpusového manažeru blíže specifikována: korpusový manažer nabízí „vedle vyhledávání konkrétních konkordancí [...] i další funkce, jako například vyhledávání kolokací, vyhodnocení základních frekvenčních či distribučních statistik a případně i složitějších statistických analýz.“ Nicméně v poslední době je spíše budováno webové rozhraní bez nutnosti instalace manažerů jako individuálních programů.

6.2 CORIS/CODIS

Jak jsem již uvedla v předchozí kapitole, pro mou práci budu používat elektronický korpus CORIS/CODIS. Jedná se o jednojazyčný, synchronní korpus dostupný na následující webové adrese: http://corpora.ficlit.unibo.it/coris_ita.html

Práce na korpusovém projektu byla započata roku 1998 a byla vedena především profesorkou F. Rossini Favrettiovou ve spolupráci s Fabiem Tamburinem. CORIS (*Corpus di Riferimento dell'Italiano Scritto*) obsahuje 150 milionů slov a je aktualizován prostřednictvím monitorovacího korpusu každé tři roky (CORIS/CODIS Corpus di Italiano Scritto, 2001). Projekt byl realizován díky pomoci Boloňské univerzity. Na začátku byl projekt CORISU inspirován Brownovým korpusem. Brownův korpus byl jedním z prvních elektronických korpusů, a měl být všeobecného charakteru, tedy poskytovat vzorek různorodých textů (různých žánrů a zaměření), zastupující současný anglický jazyk. Ke CORISU byl přidán CODIS (*Corpus Dinamico dell'Italiano Scritto*), korpus, který měl být lépe uzpůsoben individuálním potřebám odborných badatelů. Při tvorbě korpusu byl kladen důraz i na to, aby byl snadno dostupný a ovladatelný. CORIS/CODIS je přístupný online od roku 2001. Na rozdíl od některých jiných

korpusů, nejsou texty v tomto korpuse k dispozici celé, ale jen jejich určité části. (CORIS/CODIS Corpus di Italiano Scritto 2001).

CORIS, jak už z názvu vyplývá, je korpus referenční a CODIS korpus dynamický. Obecně je referenční korpus definován jako reprezentativní, který se od své publikace nemění, je vyvážený a může sloužit jako standard pro poměrování korpusů. Tento typ korpusu obecně převládá. Dynamický nebo také monitorovací korpus je korpus, který je neustále rozšiřován, a umožňuje tak srovnání jazykového záznamu z časového hlediska. (Křen, 2017) Konkrétně u CORISU a CODISU je rozdíl především v jejich struktuře. Oba korpusy umožňují při zadání jazykového dotazu vybrat v jakém konkrétním subkorpusu daný jev hledat. Nicméně CODIS navíc umožňuje výběr velikosti subkorpusu a dovoluje eliminaci subkorpusů, které nejsou důležité pro výzkum.

6.3 Vyhledávání v korpusu CORIS/CODIS

Jednotlivá konkurenční předložková syntagmata jsem vyhledávala právě v CORISU, prostým zadáním jazykového dotazu do vyhledávače. V současnosti již registrace není nutná. Pro výzkum bude důležitý především autentický kontext, a to v co nejširším množství, proto není potřebné dotaz dále filtrovat například vybráním konkrétního subkorpusu.

Dotaz vytvořím tak, že napíši dané syntagma v uvozovkách do vyhledávače. Každé slovo musí být v uvozovkách zvlášť. Pokud bude dané syntagma obsahovat apostrof, zapíše se tento znak zvlášť do uvozovek. Pro výzkum v této práci nebude užito složitějších jazykových dotazů. V nastavení vyhledávání využiji pouze výběr z „Concordance Options“. V tomto filtru lze zvolit množství řádků, které se po vyhledání zobrazí. Jelikož dnešní korpusy obsahují obrovské množství dat, pracuje se obvykle s náhodným vzorkem. Pro větší počet příkladů zkoumání mohu tedy místo 30 řádků zvolit 100, 300 nebo 1000 řádků. Dotaz lze blíže specifikovat. Využiji například vyhledávání lemmat. Zadáním dotazu ve specifickém tvaru, lze nalézt všechny tvary daného lemma. Základní vysvětlení vyhledávání lze nalézt nad vyhledávacím oknem pod názvem „Query language help“ nebo využít podrobný manuál, který lze nalézt na dolní části strany po

otevření odkazu „Query language help.“ Následující Obrázek 1 ukazuje tabulku pro vyhledávání a ilustruje zadání dotazu:

User Authentication CORIS access is now free for research purposes (Please, read the footnote carefully).	Query (Query Language Help) <input "bar"="" type="text" value="al"/>
Concordance Options Show ☒ 30 ☐ 100 ☐ 300 ☐ 1000 lines.	Subcorpus <input type="text" value="All"/> Section <input type="text" value="All"/> Sort position: <input type="text" value="Unsorted"/>
Collocations Get Collocates? ☒ NO! ☐ Yes.	Sort using ☒ Log-Likelihood Ratio. ☐ Mutual Information. ☐ T-score. ☐ Raw frequency.

Obrázek 1 Ukázka rozhraní CORIS a dotazového řádku (Zdroj: <http://corpora.dslo.unibo.it/TCORIS/>)

Po vyhledání dotazu se zobrazí soubor řádků obsahujících hledané syntagma v určitém přirozeném kontextu (Obrázek 2). Na začátku řádku se nachází zdroj. Po kliknutí na tento zdroj se zobrazí širší kontext.

Corpus query result

Query: "al" "bar"
Sorted: 0
Number of concordances: 30/1241

[EPHEMLette](#): ualche giorno fa stavo andando <al bar> di piazza Strozzi , in Prati
[MISCRivist](#): to hai già voglia di andartene <al bar> o a sentire un concerto vero
[MON2001 04](#): i a discutere di calciomercato <al bar> ma assai più tiepidi quando s
[MON2001 04](#): elicITÀÀÀÀÀÀ&agra , così , poi , <al bar> del centro , a bere il vino b
[MON2001 04](#): ollega che mi chiese di andare <al bar> a prendere un caffè . Era uno
[MON2001 04](#): a guardiola Giansante telefona <al bar> per prenotare la seconda cola

Obrázek 2 Výsledek dotazu (Zdroj: <http://corpora.ficlit.unibo.it/TCORIS/Wrapper.php>)

Hlavní náplní korpusového bádání je výzkum a vyhodnocení vyhledaných dat. Prošla jsem syntaktické okolí, ve kterém se dané prepozicionální syntagma nachází, a hledala podobnosti nebo odlišnosti v těchto jednotlivých okolicích. Ze zkoumaných příkladů vyřadím ty, ve kterých se dané předložkové syntagma vyskytuje kvůli syntaktické vazbě. Takovým případem je například věta, ve které působí slovesná rekce, tedy ve které je daná předložka ze zkoumaného syntagmatu určena slovesem, se kterým se povinně pojí. To samé provedu v

případě jeho konkurenčního syntagmatu. Výsledky poté podpoří, nebo vyvrátí některé z uvedených hypotéz z předchozí kapitoly, nebo poskytnou zcela nové vysvětlení jazykové tendence. Přihlížet budu také k frekvenci výskytu daného syntagmatu. Ta ukazuje, zda se jedná o běžně užívaný, typický jev nebo zda se jedná o jev okrajový. Z takového pozorování lze vyvodit preferenci jedné konkurenční předložky ve spojení s vybraným slovem nad druhou. Pokud by se vyhledávané syntagma v korpusu vyskytovalo pouze v jednom jediném případě, v nejasném kontextu, nedalo by se s tímto výsledkem pracovat a jednalo by se o tzv. hapax (Cvrček, 2017).

U každého syntagmatu uvedu příkladové věty z korpusu pro ilustraci zkoumaného materiálu. Většinou uvedu dva příklady u každého zkoumaného typu. Jen v případě, kdy se v korpusu nenalézá více příkladů daného typu nebo se jedná o okrajový výskyt, uvedu jednu ilustrační větu. V případě, že je pro názornou demonstraci daného typu důležitý širší kontext, použiji celou nebo delší část textu z korpusu. U všech konkurenčních případů syntagmat vždy uvedu jejich počet výskytu v korpusu. Ve shrnutí zahrnu i počet výskytu jednotlivých syntagmat se slovesy *andare* a *essere*.

Možnosti rozdílu užití jednotlivých syntagmat z předchozích kapitol a další možné rozdíly, na které jsem přišla výzkumem z korpusu, jsem pro přehlednější strukturu práce rozdělila na jednotlivé typy. Jednotlivá syntagma budou spadat do některých z následujících typů dělení, případně do všech:

- 1) Sémantické hledisko: Fyzický prostor, myšleno budova nebo jiný konkrétně vymezený prostor vs. koncept instituce, tedy potvrzení určité charakteristiky dané instituce. Koncept instituce je charakterizován dějem zde probíhajícím, i když se současně daný děj odehrává ve fyzickém prostoru.
- 2) Kontextové hledisko: určitost vs. obecnost: Určitost se vztahuje ke konkrétnímu místu, známému všem účastníkům hovoru. Například by se mohlo jednat o bar, kam vždy chodí všichni účastníci hovoru. Další možností určitosti je určitý prostor nebo místnost v rámci jiného

vymezeného prostoru. To znamená, že v dané lokalitě či budově se nalézá pouze jedno místo daného typu. Příkladem tohoto typu může být bar v hotelu.

- 3) Syntaktické hledisko: Rozvitý člen předložkového syntagmatu vs. nerozvitý člen. Příklad syntagmatu nerozvitého nebudu uvádět zvlášť, pokud bude zřejmý z příkladů jiných typů dělení.

Seznam vybraných konkurenčních předložkových syntagmat

V seznamu jsou zastoupeny konkurence třech zkoumaných předložek *a*, *in*, *su*. Vybrala jsem předložková syntagmata, která jsou běžně používána a k nim jejich konkurence. Konkurence *a* vs. *in* je nejčastější, proto je v seznamu zastoupena více. V seznamu se nachází vždy trojice syntagmat, z nichž je jako první uvedeno syntagma, které je v úzu nejstabilizovanější a u kterého je předpoklad, že je mezi konkurenčními předložkami defaultní volbou.

Tabulka 1 Seznam vybraných konkurenčních předložkových syntagmat (vlastní zpracování)

Seznam vybraných konkurenčních předložkových syntagmat
<i>al cinema / nel / in cinema</i>
<i>al bar / nel bar / in bar</i>
<i>a scuola / nella scuola / in scuola</i>
<i>in ospedale / all'ospedale / nell'ospedale</i>
<i>sulla spiaggia / in spiaggia / alla spiaggia</i>
<i>in strada / sulla strada / nella strada</i>

6.4 Předložka *a* vs. *in*

Nejprve se zaměřím na konkurenční situace, ve kterých proti sobě stojí přeložky *a* a *in*. Kolísání mezi užitím těchto dvou předložek je rozsáhlejší než kolísání mezi těmito předložkami a předložkou *su*. Rozdíly mezi užitím jednotlivých konkurenčních předložek rozdělím pro přehlednost na několik bodů. Dále k nim připojím zpravidla dvě příkladové věty pro lepší pochopení a uvedení konkrétních dat z korpusu. Následující data a příklady jsou vzata z korpusu CORIS/CODIS.

6.4.1 Al cinema, nel cinema, in cinema

Počet výskytů v korpusu	
<i>al cinema</i>	1875
<i>nel cinema</i>	509
<i>in cinema</i>	34

Z frekvence výskytu syntagmat vyplývá, že *al cinema* je nejpoužívanější, zatímco *in cinema* představuje okrajové užívání. *Nel cinema* stojí někde mezi, nicméně z čísel je vidět silná převaha předložky *al*. Nejlépe lze pozorovat rozdíl mezi syntagmaty podle významu slova *cinema* s danou předložkou. Do zkoumání těchto syntagmat, se navíc kromě významu kina jako instituce a fyzického prostoru budovy kina promítá třetí specifický typ – kinematografie.

AL CINEMA

Al cinema je nejneutrálnější. Toto syntagma lze použít ve všech významech slova *cinema*.

a) koncept instituce – projekce filmu

Rozdíl mezi významem instituce a budovy je minimální, nicméně někdy je podstatný. Ukazuje to například následující věta:

(1) ... *la protagonista Jennifer Garner, che vedremo presto anche al cinema in Catch me if you can con Leonardo Di Caprio.*

Vyjádření „uvidíme Jennifer Garner v kině“ není myšleno doslovně. Je tím myšleno, že jí uvidíme ve filmu, který bude v kině promítán.

Nejklasičtější je užití syntagmatu *al cinema* se slovesem *andare*. *Andare al cinema* zahrnuje jak koncept kina jako promítání filmů, tak doslovnou budovu kina. Mohli bychom jít například do letního kina, kde je projekce pod širou oblohou. Obvykle však pojmem „jdu do kina“ je myšlena klasická budova s projekčními sály.

Následující příklad tedy řadím jak do této kategorie a) koncept instituce tak kategorie b) fyzický prostor:

- (1) *C' erano periodi in cui andava **al cinema** anche cinque sere a settimana.*

b) fyzický prostor

Kromě nejčastějšího užití *andare al cinema*, u něž jsem již příklad uvedla, nyní uvádím příklady, ve kterých je zřejmý význam fyzického místa.

- (1) *Si brinda **al cinema** e in sala con Mondovino e Russell Crowe * * **
** * * Si brinda con vini pregiati al circolo La Scheggia.*

- (2) *Spesso questa consapevolezza lo assaliva nei luoghi più impensati: al supermercato oppure in fila **al cinema**.*

c) Kinematografie

Další význam předložkového syntagmatu *al cinema* je ve smyslu kinematografického umění nebo produkce.

- (1) *Dà un po' di malessere pensare a Malick, tornato **al cinema** dopo un lungo silenzio con un degnissimo film, sedotto dalle sette candidature...*
- (2) *Se taluni problemi non sono poi tanto dissimili da quelli riscontrabili lungo l'arco della storia riguardo alla scrittura, al teatro e poi **al cinema** e alla televisione...*

d) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *Alle 21 **al cinema** Teatro Italia di Castenaso, va in scena lo spettacolo teatrale "C' è poco da ridere" di Eugenio Maria Bortolini.*
- (2) *L' uno, americano - "Kill Bill" di Tarantino - è un omaggio **al cinema giapponese**...*

NEL CINEMA

Konkurenční spojení *nel cinema* se užívá hlavně ve smyslu kinematografie a v textech se vyskytuje většinou rozvitě buď přídavným jménem nebo dalším syntagmatem.

a) koncept instituce nebo fyzický prostor

- (1) ... *o di sapere l' orario della prossima proiezione di un film **nel cinema** più vicino.*

b) kinematografie

- (1) *Temi sociali **nel cinema** indiano di Bollywood.*
- (2) *Dunque Alfredo, vuole iniziare parlandomi del neorealismo **nel cinema** italiano?*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) ... *un anno dopo Una nuova, grande assemblea pubblica ebbe luogo, sempre **nel cinema** San Diego, per commemorare il primo anniversario della costituzione ufficiale della Sinistra cristiana.*
- (2) *Una carrellata sul rapporto tra realtà e apparenza **nel cinema** contemporaneo viene ripercorsa per esempio da Paolo Bertetto [2007]...*

IN CINEMA

Syntagma *in cinema* je pouze okrajové a jeho výskyt v korpusu je více než z poloviny dán syntaktickou vazbou. Níže uvedený příklad ilustruje syntaktickou vazbu mezi slovesem *trasformare* a syntagmatem *in cinema*.

1. *Madre Teresa a Tirana, in Albania, nella Pasqua del 1991, quando inaugurò la cattedrale che era stata trasformata **in cinema** dal regime.*

Z případů, kdy toto syntagma mělo funkci konkurenční vůči syntagmatu *al cinema* bylo většinou použito ve významu kinematografie.

a) koncept instituce

(1) *FIRENZE - Ricomincia l'avventura del signor Bonaventura. Non a teatro né **in cinema** né in qualche giornalino, ma in tv.*

b) fyzický prostor

(1) *...in base al quale per ogni toilette destinata agli uomini **in cinema**, bar, stadi, stazioni...*

c) kinematografie

(1) *Con chi altro vorrebbe lavorare, in cinema e a teatro ? «**In cinema** con Sorrentino e Crialese, a teatro di nuovo con Pierpaolo Sepe ma anche con Giancarlo Sepe...*

(2) *Le è indifferente lavorare per il teatro, il cinema e la fiction ? «In teatro e **in cinema** c'è lo stesso approfondimento.*

SHRNUTÍ

Konkurence předložek v užití se slovem *cinema* se liší především frekvencí použití a dále pak, podle významu slova *cinema* v daném kontextu. Rozdíl v užití syntagmat mezi konceptem kina jako instituce s projekcí filmů a kina jako budovy, je minimální. Většinou se rozdíl stírá, protože se oba významy propojují. Více se odlišuje pojetí slova ve smyslu kinematografie nebo kinematografické produkce. Nejužívanější je syntagma *al cinema*, které je univerzální, a tak s ním lze postihnout různé významy slova *cinema*. Užití s předložkou *in* se liší podle toho, zda stojí bez členu nebo zda je ve tvaru předložkového členu. *Nel cinema* se v podstatě používá jen ve smyslu kinematografické produkce a kina jako kulturní složky. Předložka *in* se pak objevuje jen výjimečně, a to s různým významovým užitím. Převažuje však užití ve smyslu kinematografie. Syntagmata *al cinema* a *nel cinema* se vyskytují jak rozvitě, tak nerozvitě. Syntagma *in cinema* se

vyskytuje pouze nerozvitě. Se slovesem *andare*, které se vyskytuje se slovem *cinema* velmi často, lze použít pouze předložku *al*.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>al cinema</i>	386	1875
<i>nel cinema</i>	0	509
<i>in cinema</i>	0	34

6.4.2 Al bar, nel bar, in bar

Počet výskytů v korpusu	
<i>al bar</i>	1241
<i>nel bar</i>	312
<i>in bar</i>	36

Ze syntaktického okolí jednotlivých syntagmat nevyplývá, že by se celkově rozlišovalo mezi konceptem baru a fyzickou budovou baru (případně ohraničeným místem baru v hotelu). Dále data z korpusu ukazují, že syntagma *in bar* se užívá pravděpodobně jen v množném čísle. Syntagma *in bar* tedy nepředstavuje konkurenci, jelikož předmětem zkoumání je syntagma v čísle jednotném *al bar* a jeho konkurence.

AL BAR

Syntagma se užívá jak rozvitě, tak nerozvitě ve smyslu obecném i určitém.

a) obecnost

- (1) *La mia cultura d' origine mi ha insegnato a saper apprezzare ciò che è mio, le mie origini. Nel miei rapporti con gli amici, mi piace che essi conoscano la mia autenticità di africano che non ha mai ripudiato la propria provenienza. La mia stima per loro è nata quando hanno accettato il mio invito a cena oppure un caffè **al bar** offerto da me andando così oltre la relazione di aiuto, oltre la semplice curiosità di conoscere l' altro.*

(2) *C' erano fruttivendoli, in questo mio quartiere adottivo, che ti vendevano la frutta quasi ti facessero un favore, e tu abbassavi gli occhi, quando arraffavi il tuo mezzo chilo d' uva a prezzo esorbitante dentro il sacchetto di carta riciclata, e non ti arrischiavi, mai, a lamentarti del prezzo, che non sta bene. C' erano vicoletti, nel quartiere, pieni di cacche di cani nevrotici che portavano in giro padroncini nevrotici a prendersi un caffè **al bar**. C' erano ragazzine, su motorini nuovi, che indossavano giubbotti di pelle stropicciata comprati sulle bancarelle dell' usato. E motorini usati, senza ragazzine sopra, posteggiati ai lati delle strade.*

b) určitost

- (1) *Il pomeriggio dello stesso giorno aveva detto di essere stanco e di voler tornare in albergo, e avevo deciso di stare con lui. Era ancora presto, così, una volta arrivati, avevamo preso un caffè **al bar**.*
- (2) *» è stato ieri, quando sono venuta a prenderlo alla stazione. Mi stava aspettando **al bar**, e c' era questa donna seduta al tavolino di fronte con un cappello di feltro calato in testa, con questa calura!*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *A metà mattina incontra l' amico Angelo Tavazzi **al bar** di piazza della Vittoria.*
- (2) *I' altro giorno, sono passato a prendere tuo fratello intorno alle sei e poi siamo andati **al bar** di Kepa, a bere un goccetto.*

d) další význam:

„na baru“ – *al bar* je také používáno ve smyslu dát si pít „u barového pultu“:

- (1) *Alcuni passi fuori dall' ufficio distolsero Luca dai suoi ragionamenti. Quasi si stava dimenticando di essere al Doppia Coppia con Carmen che lo stava aspettando in sala. Scese le scale con passo veloce, passò davanti al guardaroba e raggiunse l'ingresso del privé. Ma un energumeno rivestito di Domopak lo bloccò sulla porta. "Amico, qui si entra solo se sei qualcuno", gli disse dandogli una spinta. Luca riuscì a controllarsi." Mi stanno aspettando **al bar**. Sono con una ragazza."*

NEL BAR

Buď z kontextu vyplývá určitost nebo je syntagma rozvité. Není tedy používáno v obecném smyslu. Ovšem v některých případech z kontextu nelze vyčíst, zda se jedná o konkrétní známý bar nebo se myslí bar obecně:

- (1) *...subito dopo l'entrata al casello di Riccione, per bere qualcosa di caldo. Altrimenti ci diamo appuntamento al classico Caffè degli Artisti in Via Ravegnana a Forlì. Qui veramente si radunano tutti i più scatenati discotecomani della zona: si può vedere di tutto, ma ti lascio immaginare..." "Ore 22.30: partenza. Prima però ho passato circa un' ora e mezzo davanti allo specchio per prepararmi - non ho un abbigliamento particolare, però voglio essere un tipo giusto... Vado **nel bar** a prendere il caffè e a bere qualcosina, poi si gioca a carte, quando si parte si va direttamente al mare per entrare in discoteca (in genere il venerdì vado al Pineta Luxe di M. Marittima, il sabato si va a Riccione) all' una e un quarto, dopo la rissa iniziale: di solito non faccio la chiusura perché non mi piace, esco quando ancora c' è gente." "La sera in discoteca comincia alle 22, però dalle 21 almeno mi sono preparato perché sono lento a decidere cosa mettermi. Vado a...*

V textu jsou vyprávěny události, které vypravěč obvykle dělá, vyvozují to například z užití neosobního „si“ – *si gioca a carte, quando si parte si va...* a z volby slov jako například *in genere, di solito* apod. Z toho usuzují, že vypravěč mluví o jednom konkrétním baru (ať už o budově baru nebo pokud bydlí v hotelu a je tam v prostoru barový pult), kam vždy chodí. Na druhou stranu by výraz *vado nel bar* mohl vyjadřovat, že chodí vždy před diskotékou ještě do baru obecně. Vypravěč by neměl na mysli jeden konkrétní bar, ale vyjadřoval by, že chodí často do různých barů. Z příkladu jako je tento tedy nelze vyvodit jistý výsledek.

Většina příkladů však byla analyzovatelná a nejčastěji se syntagma *nel bar* objevovalo:

a) určitost

(1) *Sono andato a tirare fuori la foto di mio padre dalla tasca del giaccone: era ancora più acciaccata e umida di quando l'avevamo guardata la mattina **nel bar**, impolverata di zucchero a velo.*

(2) *La guardo a colori, **nel bar** dove ci siamo dati appuntamento.*

b) zdůraznění vnitřního prostoru

(1) *Gli ruotai il braccio in senso orario, e gemette. Si contorse per soffrire meno il dolore. Fu una mossa estremamente sbagliata. Gli diedi un bel colpo sulla schiena, e cadde a terra, in due dal dolore. Ora che ne avevo neutralizzato uno, avrei avuto da fare per tenere a bada gli altri. Il trippone con la bottiglia rotta mi si lanciò addosso. Deviai il colpo con una rotazione della mano sinistra, e si sfregiò il volto. Scappò urlante. <Avanti il prossimo.> La donna fuggì **nel bar** urlando a squarciagola.*

(2) *ma l'ambiente è allietato da un volonteroso pianista. Lo stesso che, nel pomeriggio, intrattiene gli ospiti **nel bar** interno. Un antro oscuro e fumoso, con i divani lisi, che cerca struggermente di evocare le atmosfere di "Casablanca".*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

(1) *Li ho visti spesso **nel bar** sotto casa mia.*

(2) *Mio padre mi obbligò ad andare a bere un caffè **nel bar** della piazza.*

IN BAR

In bar je použito pouze jako množné číslo. Forma jednotného i množného čísla substantiva se neliší: *il bar*, *i bar*. Proto, pokud nepředchází člen, poznáme číslo substantiva podle kontextu nebo například podle přívlastku. V příkladech v korpusu se jednalo buď o množné číslo nebo nešlo z daného kontextu s jistotou určit, zda se jedná o množné nebo jednotné číslo.

(1) *Il ragionier Brighenti magari lavorava in banca e scioppava i suoi grappini dalle bottigliette mignon che comprava **in bar** diversi con la scusa di farne la collezione.*

V jednotném čísle bychom syntagma našli v této podobě: *in un bar*. Jednotné číslo netvoří konkurenci pro *al bar*, jelikož se pojí s neurčitým členem, zatímco *al* je spojení předložky s určitým členem.

(1) *Tutto è accaduto nel pomeriggio di ieri **in un bar** della piazza del comune di Guidonia.*

SHRNUTÍ

Spojení s předložkovým členem *al* přesahuje konkurenční *nel*. *Al bar* je užíváno univerzálně. *Nel bar* se nejčastěji vyskytuje buď rozvitě nebo označující určitost baru. Přestože se celkově nerozlišuje mezi fyzickým prostorem baru a konceptem baru, syntagma *nel bar*, může být užito k zdůraznění vnitřního prostoru, což je základní charakteristika předložky *in*. Sémantickým významem se pravděpodobně od *al bar* neodlišuje.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>al bar</i>	114	33
<i>nel bar</i>	3	4
<i>in bar</i>	0	0

6.4.3 A scuola, nella scuola, in scuola

Počet výskytů v korpusu	
<i>a scuola</i>	4033
<i>nella scuola</i>	1202
<i>in scuola</i>	14

Lokativní předložky tvořící syntagma se slovem *scuola* mohou být užity ve všech zkoumaných typech výskytu (typ fyzického prostoru, typ konceptu instituce, typ rozvitý a nerozvitý, typ obecný, typ určitý). Rozdíl je mezi tím, jaký typ výskytu u daného syntagmatu převažuje. U syntagmatu *in* je pak podstatné vzít v potaz frekvenci výskytu.

A SCUOLA

a) obecnost

- (1) *Eppure, l'onda lunga di una cultura violentemente anti – internettiana sta ingrossandosi in modo preoccupante. Si coglie ormai quotidianamente l'ostilità preconcepita verso "quelli di Internet". Le maestre **a scuola**, le mamme a casa, i capi ufficio al lavoro.*
- (2) *...Il bambino deve abituarsi a insegnanti e compagni diversi e, a volte, a un altro metodo di insegnamento. Ogni mattina inventa una nuova scusa per non entrare in aula C' è chi nasconde la cartella sotto il letto, chi dice di aver perso libri e quaderni e chi finge di avere mal di testa o mal di pancia. Ogni mattina c' è una*

*scusa per non andare **a scuola**. Se capita anche a vostro figlio non trascurate il problema.*

b) určitost

Častěji se syntagma objevuje v kontextu určitosti. Nejčastěji se jedná o školu, do které chodí daný žák, tedy o „jeho“ školu.

(1) *«Avete sentito che cosa è successo in quel liceo di Verona?» Zelari prese il mutismo dei presenti come un silenzio assenso e proseguì imperterrito per la sua strada. «Bene, C' è questo preside che inizia ad arrivare tutti i giorni **a scuola** accompagnato in auto da un ragazzo.*

(2) *Sbrigati, Piero! – esclama la mamma. – Se vuoi arrivare in tempo **a scuola**. In tempo? No, proprio il contrario.*

c) koncept instituce

(1) *Eva non era brava **a scuola**, ma non attribuiva alla cosa la minima importanza.*

(2) *...mi chiese se volevo aiutare i suoi bambini più grandi che andavano **male a scuola**.*

d) fyzický prostor

(1) *Ero **a scuola**. Fuori stava nevicando. Dalle finestre si vedevano volteggiare pigramente grandi fiocchi di neve. Durante la ricreazione ci fecero stare dentro la scuola, perché è vietato fare a palle di neve nel cortile. Così restammo in classe, seduti sui banchi, sulle sedie e sui davanzali delle finestre.*

(2) *Susi Kratochwil si è presentata accompagnata da sua madre! La cosa mi ha sorpreso abbastanza, perché la signora Kratochwil non è come la mamma di Lilibeth. E quando l' ho vista dirigersi con passo deciso verso l' aula professori, ci ho capito ancora di meno,*

*perché ero certo che non fosse stata convocata. Ho chiesto a Susi che cosa ci facesse sua madre **a scuola**, e lei mi ha guardato con una faccia che era tutto un programma e ha ridacchiato: Te ne accorgerai presto!».*

NELLA SCUOLA

a) obecnost

- (1) *Nel 1948 diresse un film sulla resistenza partigiana, cui seguirono vari film nei quali Le Ch. cerca di puntualizzare, ma senza un eccessivo approfondimento, alcuni aspetti di crisi della società francese. Così l' *École buissonnière* (1949), sui conflitti tra vecchia e nuova pedagogia **nella scuola**; *Sans laisser d' adresse* (... e mi lasciò senza indirizzo, 1951), sul problema delle giovani madri.*
- (2) *Eppure ribadisco con forza che i ragazzi oggi, nonostante comportamenti fortemente oppositivi, spesso strumentali nella lotta per autodeterminarsi, cercano interlocutori validi e credibili nella famiglia, **nella scuola**, nella società.*

b) určitost

- (1) *Il preside: È stato difficile trovare i sostituti di matematica e di materie tecnologiche. Siamo anche stati fortunati, devo ammettere, perché il nostro lavoro è stato premiato da risposte positive. Ai ragazzi ho detto che desidero dare loro una scuola severa, ma dove possano trascorrere in modo gradevole la loro esistenza di adolescenti in crescita. Per questo **nella scuola** c'è uno spazio dove possono incontrarsi, fare musica, giocare a ping pong.*
- (2) *La sua materia è diritto ed economia, però non la insegna, perché **nella scuola** non ci sono cattedre disponibili e così è finito nei «posti di potenziamento» dell' organico dell' autonomia.*

c) koncept instituce

- (1) *Purtroppo più andiamo avanti con le iniziative locali, più ci rendiamo conto che **nella scuola** italiana non c'è ancora una vera cultura multietnica", continua l'assessore.*
- (2) *Me ne sono andata offesa e indignata, constatando come venga considerato di nessun conto il comprensibile desiderio di un'insegnante di conoscere in quale modo verrà distrutto quel poco che rimane di sano e valido **nella scuola** italiana da un demagogo come il ministro Berlinguer, che nell'idearla non si è neppure degnato di interpellare chi nella scuola lavora da decenni e ne conosce tutti i problemi.*

d) fyzický prostor

- (1) *E, alla fin, un giudice istruttore di Chihuahua spiccò un mandato di cattura contro la Trevi e Andrade per sequestro, violenza carnale e corruzione di minorenni. Ma quando gli agenti andarono **nella scuola** di musica per teen – agers che la coppia possedeva a Cuernavaca non trovarono nessuno...*
- (2) *Il preside: È stato difficile trovare i sostituti di matematica e di materie tecnologiche. Siamo anche stati fortunati, devo ammettere, perché il nostro lavoro è stato premiato da risposte positive. Ai ragazzi ho detto che desidero dare loro una scuola severa, ma dove possano trascorrere in modo gradevole la loro esistenza di adolescenti in crescita. Per questo **nella scuola** c'è uno spazio dove possono incontrarsi, fare musica, giocare a ping pong.*

e) rozvitý člen předložkového syntagmatu

Syntagma se používá rozvitě mnohem častěji než nerozvitě, jedná se jak o základní dělení škol: *elementare, secondaria* apod., tak o různorodou škálu adjektiv.

- (1) *Naturalmente, **nella scuola pubblica**, dove io esercito, sono anche questi i contenuti didattici attraverso i quali tento di educare i miei ragazzi di prima e terza media inferiore, sperando che siano loro i primi, sempre, a dire "No" a tutte le guerre.*
- (2) *Quanti ricordi mi si sono affollati nella mente ripensando agli anni di liceo e tu ex compagna hai dimostrato che Giorgio era uno dei tanti che sedeva sui banchi di classe, ma di cui non conoscevi i sentimenti più riposti come purtroppo accade spesso **nella scuola di oggi**.*

IN

Celkově bylo vyhledáno 14 příkladů, ovšem jen 8 z toho bylo konkurenčních. U ostatních se jednalo o syntakticky podmíněné spojení s předložkou.

a) obecnost

- (1) *Sappiamo invece come la conquista dell' autonomia sia un fatto indispensabile e non sfugge a nessuno come già **in scuola** materna sia più facile inserire un bambino handicappato, se questi è in grado di andare al bagno o mangiare da solo, se sa rispettare delle regole.*

b) určitost

- (1) *Ladri – vandali **in scuola**. Ammontano a decine di milioni i danni provocati da ignoti che si sono introdotti.*
- (2) *Non può e non vuole dire altro su Carlo, 14 anni, alunno dell'istituto professionale Bosso (succursale di via Moretta), che ai medici dell'ospedale Martini ha dichiarato di essere stato picchiato **in scuola** da due compagni perché aveva rifiutato uno spinello.*

c) koncept instituce

- (1) *I cicli scolastici si articoleranno **in scuola** dell' infanzia.*
- (2) *Il riordino del sistema d' istruzione **in scuola** dell' infanzia.*

d) fyzický prostor

- (1) *Ladri – vandali **in scuola**. Ammontano a decine di milioni i danni provocati da ignoti che si sono introdotti, la scorsa notte, nella scuola media 66 Martiri di Grugliasco per rubare materiale informatico.*

e) rozvitý člen předložkového syntagmatu

Přibližně půlka příkladů byla nerozvitá a půlka rozvitá.

- (1) *Lettera firmata La politica della famiglia Desidero segnalare al ministro Moratti la mia situazione di insegnante precaria al nono anno di insegnamento, prima in graduatoria, costretta dalle nuove norme sulla supervalutazione del servizio **in scuola di montagna** a scegliere uno spezzone di sole 7 ore nella sede più lontana per me.*
- (2) *Sappiamo invece come la conquista dell'autonomia sia un fatto indispensabile e non sfugge a nessuno come già **in scuola materna**...*

SHRNUTÍ:

Přestože byla předložka *in* použita ve všech možnostech použití, které má předložka *a*, není kvůli minimální frekvenci užití konkurence schopná. V korpusu bylo nalezeno pouze 8 konkurenčních případů této předložky. Předložka *nella* je užívána celkem hojně. Zpravidla se objevuje v rozvitém syntagmatu na rozdíl od konkurenčního *a scuola*. Jak syntagma *a scuola* tak *nella scuola* mohou vyjadřovat jak obecný koncept školy, tak jednu určitou školu, a také školu jako instituci nebo fyzickou budovu.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>a scuola</i>	935	124
<i>nella scuola</i>	1	11
<i>in scuola</i>	0	0

6.4.4 In ospedale, all'ospedale, nell'ospedale

Počet výskytů v korpusu	
<i>in ospedale</i>	2403
<i>all'ospedale</i>	2177
<i>nell'ospedale</i>	365

Na rozdíl od předchozích syntagmat k místnímu vyjádření „v nemocnici/do nemocnice“ se běžně používají dvě předložky *in* a *all'*, které bývají uvedeny synonymně také v učebnicích (Bahniková et al., 2008, s.62 srov. Hamplová, 2004, s.261, s.279). *A ospedale* se nepoužívá, nicméně tuto skutečnost potvrdím výzkumem v korpusu.

Určitost, obecnost – Z některých příkladů z korpusu, lze vypožorovat určitou i obecnou povahu daného syntagma. Nicméně většinu případů nelze vymezit tímto způsobem. Například pokud o někom řekneme, že byl odvezen do nemocnice, nevyplývá z toho, zda je myšlena jediná konkrétní nemocnice, která se nalézá ve městě, nebo zda je myšlena některá nejmenovaná nemocnice v okolí a není podstatné, která to je. Pro příklad uvádím následující text: *Ma per chi crede agli influssi magici "Il viaggio di G. Mastorna" si annunciò un percorso accidentato fin dalla prima sera. Da quella cena al ristorante solo Dino, che non mangiava il pesce, uscì indenne: verso le 4 del mattino, colta da dolori, Almerina finì **all'ospedale** per la lavanda gastrica; e tornò a casa alle 7 del mattino, in tempo per ricevere la telefonata di Federico dall' hotel Continental, che annunciava un pó rantolante la sua partenza per Roma dopo una nottataccia.*

IN OSPEDAL

a) obecnost

- (1) *L' ospedale è una galleria di vecchi bianchi. I giovani se sono **in ospedale** è perché sono stati sfortunati, i vecchi ci stanno perché sono vecchi.*
- (2) *Ma, nonostante l' arrivo degli agenti a calmare gli animi, il pestaggio ha avuto un seguito due ore più tardi, quando un ecuadoriano di 20, insieme con due amici peruviani, è stato aggredito nel mezzanino della metropolitana Brenta da una decina di connazionali. I tre sono finiti **in ospedale**.*

b) určitost

- (1) *Tutto il denaro che suo padre gli dava finiva nelle tasche degli indigenti che curava **in ospedale**.*
- (2) *Lei si domandava come Kenneth riuscisse ad andare **in ospedale** ogni giorno, e che cosa pensasse mentre stava seduto in silenzio vicino alla moglie.*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

Většinou však nebývá rozvitý.

- (1) *I feriti più gravi sono stati trasportati **in ospedale** a Sfax , ma per Soledea non c' è stato nulla da fare.*
- (2) *Penso che non fosse "cronico", anche se è rimasto per più di trent' anni **in ospedale** psichiatrico.*

ALL'OSPEDALE

a) obecnost

Ve zkoumaných vzorcích jsem nenašla příklad obecnosti.

b) určitost

- (1) *Dalle sue braccia partivano due tubi di gomma, che terminavano in una complessa apparecchiatura. Fu una visione straziante per me. Avevo trovato una madre soltanto per dover perderla? Per un mese e mezzo, tutte le mattine, mi recai **all'** ospedale.*
- (2) *Tomá capì che S. si vergognava della sua domanda. Era evidentemente stupido che un medico che continuava a esercitare la sua professione chiedesse "Come va?" a un medico che ora lava le vetrine. Per toglierlo dall'imbarazzo, Tomá rispose quanto più allegramente poté: "Benone!", ma sentì subito che in quel "benone" risuonava suo malgrado (proprio per la nota briosa che aveva cercato di mettervi) un'amara ironia. Si affrettò quindi ad aggiungere: "Che c'è di nuovo **all'** ospedale?"*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

Rozvitě se vyskytuje velmi často.

- (1) *Il buon Enrico Mutti quando si libera dal set, corre a prendere lezioni di Pronto Soccorso da un amico medico, **all' ospedale di Fregene**.*
- (2) *La donna, che lavora **all' ospedale otorinolaringoiatrico di Midtown a Manhattan**...*

NELL'OSPEDALE

a) obecnost

V obecném smyslu se vyskytuje jen výjimečně.

- (1) *Così come **nell' ospedale** può verificarsi un ciclo inverso, quello nel quale un paziente entra in posizione verticale e esce in orizzontale, nel caso del Palazzo può accadere che **all'** interno di*

esso si lavori alla formulazione di una falsa domanda che viene elaborata in funzione dell' ofelimità della risposta .

b) určitost

- (1) *Io riconobbi la rilegatura, era quello che avevo aperto **nell'ospedale**, credendolo un manoscritto arabo.*
- (2) *L' infermiere addetto alle autopsie, essendo impegnato, ha pregato di lasciare l'arto momentaneamente in un angolo della stanza pensando che si trattasse di un reperto necroscopico da conservare. Quando più tardi lo stesso infermiere ha cercato di stabilire da dove provenisse e soprattutto a chi appartenesse la gamba, è cominciato il giallo vero e proprio. Infatti nessuna delle infermiere in servizio **nell' ospedale** ha dichiarato di essere entrata nella sala delle autopsie e aver lasciato l'arto.*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *In un altro articolo, veniva dato grande risalto all'automutilazione di Dentice **nell' ospedale psichiatrico** e al significato che il gesto poteva avere.*
- (2) *La singolare e assurda vicenda è avvenuta **nell'ospedale civile di Legnano, in provincia di Milano**, ed è stata così ricostruita dai carabinieri.*

SHRNUTÍ:

Jako univerzální lokativní předložka funguje se slovem *ospedale* předložka *in*. Nicméně je třeba vyzdvihnout celkovou velmi vyrovnanou a vysokou frekvenci užití předložky *in* a *all'*. Dále, jak syntagma *all'ospedale* tak *nell'ospedale* se užívají jen rozvitě nebo se smyslem určitosti. *All'* se případně vyskytuje ve větách, ze kterých nelze rozpoznat určitost nebo neurčitost. Daný typ věty jsem uvedla výše.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>in ospedale</i>	89	104
<i>all'ospedale</i>	67	52
<i>nell'ospedale</i>	1	1

6.5 Předložka *su* vs. *in* vs. *a*

6.5.1 Sulla spiaggia, in spiaggia, alla spiaggia

Počet výskytů v korpusu	
<i>sulla spiaggia</i>	1241
<i>in spiaggia</i>	312
<i>alla spiaggia</i>	36

Tato konkurenční syntagmata jsou odlišná od předchozích. V tomto případě nejde o místo, na které by se dalo pohlížet jako na instituci. Odlišení obecnosti a určitosti příliš nefunguje, nicméně z některých příkladů se dá vyvodit i toto dělení. Hlavní odlišnost tentokrát spočívá v rozvitosti syntagmatu a zajímavý je především výskyt se slovesy *andare* a *essere*.

SULLA SPIAGGIA

a) rozvitý člen předložkového syntagmatu

(1) ...accesso diretto **sulla spiaggia** riservata...

(2) *In primavera è un' esplosione di profumi e colori, in estate i posteggi per le auto sono affollati per il grande afflusso di bagnanti incantati dall' acqua limpidissima **sulla spiaggia** bianca.*

IN SPIAGGIA

a) rozvitý člen syntagmatu

Rozvité se vyskytuje jen výjimečně.

- (1) *Anche Elena gli si concede giovanissima **in spiaggia** a Ischia, spinta dal dolore per la relazione tra Nino e Lila.*

ALLA SPIAGGIA

a) rozvitý člen syntagmatu

- (1) *stessa atmosfera **alla spiaggia** di Kamari.*

- (2) *sino alle palme che facevano corona **alla spiaggia** bianca.*

SHRNUTÍ:

Nejčastěji se se slovem *spiaggia* vyskytuje předložka *sulla*. *Alla spiaggia* bývá často rozvitě, syntagma *sulla spiaggia* má výrazně méně výskytů rozvitosti a *in spiaggia* bývá rozvitě jen výjimečně. Je zajímavé, že na rozdíl od předchozích případů se nejfrekventovanější spojka, kterou je v tomto případě předložkový člen *sulla*, neobjevuje nejčastěji ve spojení se slovesy *andare* a *essere*. Dále je zajímavé, že i když pohyb na určité místo většinou uvádí předložky *a* a *in*, v korpusu je hned několik případů, kdy tento pohyb uvozuje i předložka *su*.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>sulla spiaggia</i>	20	24
<i>in spiaggia</i>	45	26
<i>alla spiaggia</i>	10	1

6.6 Předložka *su* vs. *in*

6.6.1 Sulla strada, in strada, nella strada

Počet výskytů v korpusu	
<i>sulla strada</i>	2558
<i>in strada</i>	1714
<i>nella strada</i>	317

Konkurence těchto syntagmat nemůže být porovnávána z hlediska rozdělení na fyzický prostor a koncept instituce. Obecnost a konkrétnost, zdá se, také není hodnotitelná. Objevuje se zde na rozdíl od předchozích syntagmat možnost dělení podle významu doslovného a obrazného u syntagmatu *sulla strada*. Nicméně ve smyslu figurativním předložka ztrácí lokativní hodnotu, proto toto syntagma nevytváří konkurenci.

Pro ilustraci připojuji syntagma ve smyslu obrazné cesty:

- (1) *...visto che in famiglia si era un po' tutti degli intellettuali, i miei decisero di avviarmi subito **sulla strada** di una sana e illuminante letteratura abbonandomi a "Il Corrierino dei Piccoli".*

Syntagmata se především liší sémanticky:

SULLA STRADA

a) v pohybu – na cestě / cestou

- (1) *quando fu ritrovato dai suoi amici, io non ero là, Madre, io ero già **sulla strada** di Betulia.*
- (2) *...sfiorando la casa dei Tiros e saltellando fin dentro la ricezione de El Lugar de la Mancha, praticamente infittendo gli sbadigli a ogni successivo progresso **sulla strada** che lo conduceva al letto.*
- (3) *un titolo ispirato al più celebre lavoro di Jack Kerouac, "On the road", **sulla strada**.*

b) v pohybu – po cestě / cestou

- (1) *Camminarono in silenzio **sulla strada** sterrata che saliva verso l'alto, respirando il vento che portava l'odore del mare e il profumo resinato della notte greca.*
- (2) *...emblema di una razza di monaci guerrieri che molto assomigliavano ai Templari, pronti a morire per la fede.*

*Cavalleria spirituale. La rocca o il castello di Alamut: la Pietra. Costruita su di una cresta aerea lunga quattrocento metri e larga talora pochi passi, al massimo trenta, da lontano, a chi arrivasse **sulla strada** per l'Azerbaigian, appariva come una muraglia naturale...*

Někdy však rozdíl mezi „na“ a „po“ cestě není velký, jako v následujícím případě, kdy by se dalo použít jak vyjádření „na cestě“ tak „po cestě“: *Non sono altrettanto fortunata **sulla strada** del ritorno: tre ragazzi vengono verso di me in corridoio, e uno di loro è Logan . «Ciao, Tessa!» trilla, sfoderando il suo sorriso perfetto.*

c) umístění – na ulici /na cestě – kde?

(1) *Il Black Bull è situato poco lontano dalla cima della lunga ripida via che attraversa Haworth; in fondo alla quale, vicinissimo al ponte, **sulla strada** di Keighley vi è un cancelletto per attraversare il quale si paga pedaggio.*

(2) *Terminato il nostro aperitivo, mi accompagnò verso la fermata della metro. Passando sotto casa sua, che si trovava **sulla strada** per la fermata di Porta Garibaldi, notammo una figura seduta sulle scale del portone, in attesa.*

d) umístění – na ulici /na cestě – kam?

(1) *Ecco, disse Jan, una volta ritornati **sulla strada** del paese.*

(2) *Si sentivano più spettatori che vittime della notturna cerimonia. Da una parte e dall' altra non ci furono né grida né colpi. Si cominciò coll' estrarli dal sacco a pelo e poi vennero fatti spogliare. Vennero loro legate le mani e trascinati fin **sulla strada**.*

e) povrch

Specifický význam předložky *su*, který potrhuje myšlenku povrchu:

- (1) *La sua testa si schiantò **sulla strada** con un rumore simile a una mazza da baseball che colpisce un melone.*
- (2) *Cado all' indietro e, dal marciapiede, rotolo faccia a terra **sulla strada**, senza perdere conoscenza.*

f) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *...gli Hoefe , i Jacobs mangiapatate, scecchi tedeschi col paraocchi capaci di sdirruparsi dentro un fosso pure di non spostarsi di un centimetro **sulla strada** segnata...*
- (2) *Eragon si tuffò fra i rami bassi proprio mentre sei soldati emergevano dalla gola, spronando i cavalli al piccolo galoppo per salire **sulla strada** sterrata...*

g) další význam:

„nechat na ulici“ – bez domova/ bez práce

- (1) *Una parente me l' aveva confidata in cura due anni fa e poi è morta, ovviamente cessando di pagare la retta, ma che dovevo fare, mettere la paziente **sulla strada**.*
- (2) *Mademoiselle Chanel chiude brutalmente i suoi atelier e **mette sulla strada** i tremila impiegati.*

IN STRADA

Celkově se předložka *in* pojí se slovem *strada* především ve významu „ulice“ (případě „silnice“).

a) umístění – na ulici – kde?

- (1) *Nell' ambito di questa manifestazione promossa dalla Fondazione Icimu, questa mattina i ragazzi dell' Istituto Tecnico Internazionale e dell' Itc Grassi visiteranno lo stabilimento della Mario Pinto (unica azienda torinese che aderisce al progetto) **in strada** delle Cacce.*
- (2) *I ragazzini scalzi che giocavano a calcio **in strada** erano troppo impegnati nella loro partita per accorgersi di movimenti sospetti.*

b) umístění – na ulici – kam?

- (1) *Senza neanche pensarci, ci gettiamo oltre il recinto sul retro, mulinando le braccia per farci largo tra il bambù, attraversando freneticamente i teneri germogli, per affacciarci sul cortile posteriore della casa. Ci mettiamo subito a correre, in preda al panico, attraversando il giardino e arrivando in strada, proprio mentre una luce sconosciuta illumina la zona dove ci trovavamo solo pochi secondi fa. Ma siamo già scomparsi, al sicuro **in strada**, su un marciapiede per nostra fortuna poco illuminato e protetto dalla vegetazione.*
- (2) *Il putiferio si scatena quando i poliziotti trascinano l' extracomunitario **in strada** per farlo salire sulla volante.*

c) vyjít ven

Ve smyslu „vyjít do ulic“:

- (1) *“Ho dovuto fermare gli abitanti che volevano scendere **in strada** con i bastoni e farsi giustizia da soli , non credo che ci riuscirò ancora”.*
- (2) *Nei periodi in cui soggiornava a palazzo Soncino, a Milano, il marchese scendeva **in strada** portandosi appresso una borsa con*

dentro delle uova sode, entrava in un bar di piazza Santa Maria Beltrade, e restava lì tutto il giorno.

d) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *Alfano accusato per l'uccisione **in strada** di Silvia Ruotolo.*
- (2) *Io ho molta paura – ammette Piergiorgio Balla, 53 anni, un coltivatore diretto che abita **in strada** Rotta Palmera 9 - .*

NELLA STRADA

a) umístění – ulice, cesta, silnice – na ulici – kde?

- (1) *La Paille, ventidue anni, spennava i passanti con il gioco delle tre carte **nella strada** principale del mercato delle pulci.*
- (2) *Camminiamo per un tratto senza parlare, **nella strada** tra i due lati del bosco coperto di neve; non ci sono altri rumori che i nostri passi e i nostri respiri, i fruscii dei nostri vestiti.*

b) umístění – ulice, cesta, silnice – na ulici – kam?

- (1) *Andò nella sua stanza a prendere la pistola a pallini e poi entrambi uscirono silenziosamente **nella strada** buia, diretti verso la casa di Charles.*
- (2) *La palla cadde **nella strada**, rotolò in direzione del ciglio del marciapiede, quindi si bloccò di nuovo.*

c) rozvitý člen předložkového syntagmatu

- (1) *A mezzanotte, solo, **nella strada** deserta, mi domando cosa significhi questa nuova e strana storia.*
- (2) *S' accostarono a una delle ampie vetrate, guardando giù **nella strada** affollata, immersa in una lattiginosa luce preinvernale che entrambi vedevano consciamente per la prima volta.*

SHRNUTÍ:

Frekvence užití syntagmat *in strada* a *sulla strada* ukazuje, že jsou běžně užívána. Dále se všechna tři syntagma *sulla strada*, *in strada* a *nella strada* vyskytují jak rozvitá, tak nerozvitá. Všechna tři syntagmata mohou vyjadřovat umístění, v tomto hledisku si jsou konkurencí. Nicméně předložka *in* i její podoba se členem určitým *nella* se pojí se substantivem *strada* především ve smyslu ulice, případně silnice, spíše než ve smyslu cesty. Syntagmata *in strada* a *sulla strada* jsou navíc užívána v dalším významu, ve kterém si vzájemně nekonkurují a který nepostihuje ani syntagma *nella strada*. Syntagma *sulla strada* bylo použito také v různých jiných specifických významech, ať už ve významu podtrhující aspekt „povrchu“ nebo ve významu „zanechat na ulici“. Daná syntagmata se obvykle se slovesem *andare* nepoužívají, proto uvádím pouze výskyt se slovesem *essere*.

Počet výskytů v korpusu		
Prepozicionální syntagma	se slovesem <i>andare</i>	se slovesem <i>essere</i>
<i>sulla strada</i>	3	128
<i>in strada</i>	14	57
<i>nella strada</i>	0	4

6.7 Závěr korpusové studie

Z korpusového výzkumu vyplývají následující tendence. V konkurenční dvojici či trojici se vždy frekventovaněji vyskytuje ve spojení s daným substantivem předložka, která je v úzu stabilizovanější (například se slovem *bar* se v lokativním významu nejčastěji používá předložkový člen *al*). Tato předložka se zpravidla nejčastěji užívá také s obvykle používanými slovesy, pojenými s lokativním významem, *andare* a *essere* (až na výjimku syntagmatu *sulla spiaggia*, u kterého může být malý výskyt se slovesem *andare* dán specifickým významem předložky *su*, která nebývá tak často užitá ve smyslu pohybu na místo). Nejfrekventovanější předložka je užívána univerzálně. Při zkoumání na rozdělení obecnosti, určitosti, konceptu instituce a fyzického místa, taková předložka postihuje všechny tyto typy.

Celkově můžeme pozorovat podobnosti chování předložkových syntagmat typu *a* vs. *in*. Tyto konkurence kromě již zmíněných tendencí nejfrekventovanější předložky v daném syntagmatu, mají společné také chování okrajové předložky. Předložka syntagmatu, které se z dané trojice syntagmat vyskytuje nejméně, mívá také minimální či žádnou frekvenci výskytu se slovesy *andare* a *essere*. Soudě podle čísel výskytu, okrajová předložka z trojice netvoří pro předložku, danou dlouhodobým územ, konkurenci. Předložka syntagmatu, které se objevuje jako druhé nejpoužívanější, určitou konkurenci tvoří. Většinou není schopná postihnout všechny funkce předložky nejfrekventovanější, nicméně v některých hlediskách ji dokáže nahradit.

Konkurence s předložkou *su* jsou specifické. Funguje u nich taktéž převaha jednoho frekventovanějšího užití předložky, avšak zkoumaná konkurenční syntagmata *sulla spiaggia* vs. *in spiaggia* vs. *alla spiaggia* a *sulla strada* vs. *in strada* jsou si funkcí konkurence odlišná.

Rozvitost předložkového členu se u syntagmat liší a neukazuje na konkrétní podobnosti, které by se daly zobecnit. Zdá se, že předložky *a* a *in* si více konkurují než tyto předložky oproti předložce *su*.

7 Ilustrativní dotazníkové šetření

7.1 Cíl a metodika šetření

Cílem šetření je ověření výsledků korpusové studie na základě úsudků rodilých mluvčích. V korpusové studii jsem zmapovala užití zkoumaných lokativních předložek se zaměřením na vybraná konkurenční syntagmata. Na základě získaných dat z dotazníkového šetření zjistím, zda vybraní rodilí mluvčí užívají dané předložky stejným způsobem, jaký vyplývá z korpusové studie. Výsledky dotazníkového šetření jsou pouze ilustrativní a jsou doplněním korpusové studie. Nejedná se o zobecnitelná data. Půjde o šetření bez nároků na reprezentativnost a statistickou významnost, jak bývá běžné. Dotazníkové šetření může být rozšířeno v případné diplomové práci.

Přestože toto dotazníkové šetření není vedeno jako šetření standartní a jeho cílem není plošné zobecnění dat, zachovala jsem určité prvky a postupy, které se s dotazníkovým šetřením běžně pojí. Dva základní výzkumné přístupy jsou přístup kvantitativní a kvalitativní. Tento výzkum se podobá šetření kvalitativnímu, a jelikož je pouze orientační, není veden stejnou formou jako klasické kvantitativní výzkumné šetření. Kopíruje však strukturu a typ tohoto druhu šetření.

Dotazníkové kvantitativní šetření, jak je definuje Vítečková (2018, s. 36), je „písemné kladení otázek a získávání odpovědí. Dotazník se skládá z jednotlivých otázek, položek a má určitá pravidla. Klíčové je, že otázky musí vycházet z formulovaných cílů a vázat se na stanovené hypotézy/předpoklady.“ Hypotézy šetření mého dotazníku představují jednotlivé výsledky korpusové studie. Dále jsem se při tvoření dotazníku řídila například následujícími obecnými principy kvantitativního dotazníkového šetření, které uvádí Punch (2008, s. 79); tvořila jsem úlohy tak jasné a krátké jak to bylo možné. Každá úloha byla prvoplánově zaměřená jen na jeden zkoumaný aspekt. Dále jsem nepoužila negativní formulace a použila jsem jazyk, který je jednoznačný. Dotazník byl sestaven tak, aby respondenti mohli vybrat podle svých preferencí.

Dotazník kvalitativního šetření (Vítečková, 2018, s. 37) je běžně strukturován následovně a strukturovala jsem tak i vlastní dotazník:

- Vstupní část – vysvětlení cíle dotazníku, pokyny (někdy ilustrativní příklad)
- Druhá část – vlastní otázky
- Konec dotazníku – poděkování

Aby bylo zadání otázek co možná nejjasnější a aplikovatelné na lingvistický výzkum této práce, zvolila jsem nikoli formu otázek, ale formu úloh. Konkrétně je v dotazníku jedno zadání pro všechny následující úlohy a úlohami jsou myšleny věty, do kterých mají respondenti vybrat vhodnou předložku z daných možností. Znění konkrétních úloh je viditelné z vloženého dotazníku. Výzkumné úlohy dotazníku jsou trichotomické a uzavřené, tedy stejně jako u trichotomické uzavřené otázky měli respondenti k dispozici výběr ze tří předpřipravených odpovědí. Tento typ úloh umožňuje snadné a rychlé vyplnění dotazníku, což zvyšuje pravděpodobnost jeho vyplnění a návratnosti.

Dotazník, který jsem vytvořila, se skládá ze dvou částí a na konci je uvedeno poděkování. První část je identifikační, v ní respondenti uvádí základní informace o své osobě a to pohlaví, věk a místo původu. Dotazník je anonymní, takže tato tři data jsou veškeré uvedené osobní údaje respondentů. Výzkumná část se skládá z 12 uzavřených úloh. Respondenti nemohli zvolit jinou odpověď než jednu z těch, které měli k dispozici.

Při tvorbě úloh jsem postupovala po jednotlivých zkoumaných konkurenčních syntagmatech z korpusové studie. U každé konkurenční situace jsem při korpusovém výzkumu došla k jistým závěrům. V dotazníku jsem poté konkrétně zkoumala jednotlivé body z těchto závěrů, které se týkají použití předložek podle jednotlivých hledisek; fyzický prostor vs. koncept instituce, obecnost vs. určitost a aspekt rozvitosti větného členu. Dále jsem zapojila i frekvenci ve spojení se slovesem *andare* nebo specifické použití s předložkou daného syntagmatu. U každého zkoumaného syntagmatu je daná úloha sestavena tak, aby odpověď respondenta ukázala, zda jeho preference odpovídá závěru korpusové studie týkající se konkrétního syntagmatu nebo ne.

Každé zkoumané prepozicionální syntagma z korpusové studie je v dotazníku zastoupeno dvěma úlohami, tedy větami. Každá z vět týkající se jednoho syntagmatu je zaměřena na jedno ze zkoumaných hledisek z korpusové studie. Konkrétně je zaměřena na hledisko, kterým je dané syntagma specifické nebo kterým se odlišuje od konkurenčních syntagmat. Použity byly referenční věty z korpusové studie nebo byly tyto věty upraveny tak, aby byly krátké a jasné.

Konkrétně byly úlohy, věty dotazníku sestaveny následovně:

- Věty č. 1 a č. 2 se týkají konkurenčních syntagmat *al cinema* vs. *nel cinema* vs. *in cinema*.
- Věta č. 1 je zaměřena na použití předložky *al* ve spojení *andare* + *cinema*.
- Věta č. 2 je zaměřena na rozvitost syntagmatického členu.
- Věty č. 3 a č. 4 se týkají konkurenčních syntagmat *al bar* vs. *nel bar* vs. *in bar*.
- Věta č. 3 je zaměřena na hledisko vnitřního prostoru.
- Věta č. 4 je zaměřena na hledisko obecnosti.
- Věty č. 5 a č. 6 se týkají konkurenčních syntagmat *a scuola* vs. *nella scuola* vs. *in scuola*.
- Věta č. 5 je zaměřena na rozvitost syntagmatického členu.
- Věta č. 6 je zaměřena na použití předložek se slovesem *andare*.
- Věty č. 7 a č. 8 se týkají konkurenčních syntagmat *in ospedale* vs. *all'ospedale* vs. *nell'ospedale*.
- Věta č. 7 je zaměřena na rozvitost syntagmatického členu.
- Věta č. 8 je zaměřena na hledisko obecnosti.
- Věty č. 9 a č. 10 se týkají konkurenčních syntagmat *sulla spiaggia* vs. *in spiaggia* vs. *alla spiaggia*.
- Věta č. 9 je zaměřena na rozvitost syntagmatického členu.
- Věta č. 10 je zaměřena na použití předložek se slovesem *andare*.
- Věty č. 11 a č. 12 se týkají konkurenčních syntagmat *in ospedale* vs. *all'ospedale* vs. *nell'ospedale*.
- Věta č. 11 je zaměřena na specifické použití s předložkou *sulla*.
- Věta č. 12 je zaměřena na specifické použití s předložkou *in*.

Kromě konkrétního zaměření daných vět se z odpovědí respondentů mohou vyvodit i další závěry, např. porovnáním obou vět týkajících se jednoho syntagmatu nebo porovnáním dané předložky ve všech použitích v dotazníku.

Podrobně jednotlivé věty rozeberu při analýze a okomentuji výsledky dotazníku v porovnání s výsledky korpusové studie.

7.2 Vzorek respondentů a distribuce dotazníku

Vzorek respondentů se skládá z rodilých mluvčích italštiny. Nebylo zapotřebí vybírat specifický vzorek respondentů, naopak jsem se snažila o různorodost vzorku a oslovila jsem rodilé mluvčí z různých částí Itálie, různého věku a to jak muže, tak ženy. Ideální vzorek by byl složený z rovnoměrného zastoupení respondentů všech regionů Itálie a vyrovnaného zastoupení jak mužů, tak žen. Identifikace by byla rozšířená i o další údaje jako např. dosažené vzdělání apod. a jednotlivé skupiny by byly taktéž rovnoměrně zastoupeny. Nicméně v mém šetření identifikační údaje slouží spíše pro přehled. Respondenti byli obeznámeni s cílem dotazníkového šetření, které je anonymní.

Distribuce a sběr dotazníků proběhl přes e-mail. Dotazník byl individuálně zaslán známým, které jsem požádala, aby ho předali dalším rodilým mluvčím v jejich okolí. Dotazník byl zaslán ve formátu dokumentu MS Word a ve formátu PDF v příloze e-mailu. Respondenti mohli dotazník odevzdat v jednom z těchto formátů nebo si dotazník vytisknout a zaslat ho naskenovaný nebo nafocený. Mimo dotazníkovou formu dostali oslovení v e-mailu krátký přehled o dotazníkovém šetření spolu s informací, že vyplnění by mělo trvat přibližně 5 až 10 minut. Tyto i další detaily a konkrétní instrukce jsou také uvedeny přímo v dotazníku. Je v něm uveden i vzorový příklad, jak zodpovídat zadané úlohy. V případě nejasností se na mě respondenti mohli obrátit v případě nejasností. Konkrétní instrukce lze nalézt přímo v dotazníku v příloze této práce. Na dalších stranách uvedu výzkumnou část dotazníku, aby byly vidět zadané úlohy.

Istruzioni: Selezionate una risposta per ciascun quesito.

1. *Andava _____ cinema anche cinque sere a settimana.*

- A. al
- B. nel
- C. in

2. *Si trovano spesso dei temi sociali _____ cinema indiano di Bollywood.*

- A. al
- B. nel
- C. in

3. *Lui intrattiene gli ospiti _____ bar interno che sembra un'antro oscuro.*

- A. al
- B. nel
- C. in

4. *Di solito i giovani preferiscono passare tempo _____ bar piuttosto che stare a casa.*

- A. al
- B. nel
- C. in

5. *Questo accade spesso _____ scuola di oggi.*

- A. a
- B. nella
- C. in

6. *Lui va _____ scuola ogni settimana.*

- A. a
- B. nella
- C. in

7. *Lei lavora _____ ospedale otorinolaringoiatrico di Midtown a Manhattan.*

- A. in
- B. all'
- C. nell'

8. *I giovani se sono _____ospedale è perché sono stati sfortunati, i vecchi ci stanno perché sono vecchi.*

- A. in
- B. all'
- C. nell'

9. *Mi ricorderò sempre della splendida estate _____spiaggia di Kamari.*

- A. sulla
- B. in
- C. alla

10. *È andato _____spiaggia.*

- A. sulla
- B. in
- C. alla

11. *Ho dovuto fermare gli abitanti che volevano scendere _____ strada con i bastoni e farsi giustizia da soli.*

- A. sulla
- B. in
- C. nella

12. *Io ero già _____ strada di Betulia, quando Pietro fu ritrovato dai suoi amici.*

- A. sulla
- B. in
- C. nella

7.3 Analýza dat

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 30 respondentů. Identifikační informace ukazují, že respondenti jsou z různých regionů Itálie, různého věku a jedná se jak o muže, tak o ženy. Nicméně vzorek respondentů není vyvážený. Mimo jiné převažují rodilí mluvčí z oblasti Benátska a některé oblasti Itálie nejsou zastoupené vůbec. Data identifikace respondentů zobrazují následující tabulky č. 2, 3 a 4:

Tabulka 2 Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)

Pohlaví	Počet
Muži	13
Ženy	17

Tabulka 3 Věk respondentů (vlastní zpracování)

Věk	Počet
15 – 20 let	4
21 – 30 let	12
31 – 40 let	3
41 – 50 let	6
51 – 60 let	4
61 – 70 let	1

Tabulka 4 Region původu respondentů (vlastní zpracování)

Region	Počet
Benátsko	12
Tridentsko	3
Lombardie	3
Lazio	1
Emilia - Romagna	4
Piemont	1
Kampánie	4
Apulie	2

Analýzu dat z dotazníku provedu po jednotlivých větách:

Věta č. 1

Odpovědi respondentů: *al cinema* – 30, *nel cinema* – 0, *in cinema* – 0

Věta č. 1 byla zodpovězena všemi respondenty stejně, a to výběrem předložky *al*. Procentuálně tedy výběr předložky *al* činí 100%. Odpověď respondentů se shoduje se závěrem z korpusové studie, že výraz „jít do kina“ lze vyjádřit pouze s předložkou *al*.

Věta č. 2

Odpovědi respondentů: *nel cinema* – 26, *al cinema* – 4, *in cinema* – 0

Respondenti v 87% zvolili předložku *nel*. V příkladové větě z korpusu byla uvedena právě tato předložka. Nicméně je možné užít, jak *nel* tak *al*, jelikož obě syntagmata mohou být rozvitá a obě lze použít ve spojení s kinematografickým významem slova *cinema*. Jediné *in* ve větě nešlo použít, protože se vyskytuje pouze nerozvitě. Výsledky dotazníku potvrdily tato tvrzení. Preference respondentů předložky *nel* nejspíš poukazuje na to, že při použití slova *cinema* ve smyslu kinematografie preferují užití spíše této předložky, jelikož *nel* se pojí především s tímto významem slova *cinema*.

Oba příklady také poukazují na menšinové užití předložky *in*, v tomto případě dokonce nulové, což odpovídá okrajovému výskytu syntagmatu, které vyplývá z dat korpusu.

Věta č. 3

Odpovědi respondentů: *nel bar* – 24, *al bar* – 6, *in bar* – 0

U věty č. 3 zvolilo 80% respondentů předložku *nel*. Volba této předložky se shoduje s výsledky korpusové studie, které poukazují na užití předložky *nel* pro zdůraznění vnitřního prostoru. Zbylých 20% zvolilo předložku *al*. Tento výběr může poukazovat na vysokou frekvenci užívání předložky *al* a také na její neutrální charakter ve spojení *al bar*, který umožňuje užití syntagmatu s různými významy.

Věta č. 4

Odpovědi respondentů: *al bar* – 28, *nel bar* - 2 , *in bar* – 0

U věty č. 4 vybralo 93% respondentů předložku *al*. Pouze dva respondenti vybrali jinou možnost. Výsledek podporuje korpusová data. Předložka *al* je jednak mezi konkurenčními předložkami tohoto syntagmatu defaultní volbou, jednak se nejčastěji užívá k vyjádření obecnosti.

Věta č. 5

Odpovědi respondentů: *nella scuola* – 30, *a scuola* - 0 , *in scuola* – 0

U věty č. 5 zvolilo 100% respondentů předložku *nella*. Podle výsledků korpusu se s rozvitým členem syntagmatu vyskytuje pouze tato předložka. Předložka *a* se v rozvitém syntagmatu nevyskytuje a předložka *in* není konkurence schopná, kvůli okrajovému výskytu.

Věta č. 6

Odpovědi respondentů: *a scuola* – 30, *nella scuola* - 0 , *in scuola* – 0

Všichni respondenti vybrali předložku *a*. Podle korpusu měla být právě tato předložka použita, jelikož se jako jediná vyskytuje se slovesem *andare*.

Věta č. 7

Odpovědi respondentů: *nell'ospedale* – 18, *all'ospedale* - 12, *in ospedale* – 0

V tomto případě větší procento odpovědí respondentů, a to 60%, neodpovídá preferované volbě korpusové studie. Nicméně ji ani nevylučuje. Možnost výskytu s rozvitým členem syntagmatu mají jak předložka *nell'*, tak předložka *all'*. Korpusová studie ovšem ukazuje na 6 krát vyšší frekvenci předložky *all'* oproti *nell'*. Podle korpusové studie je tedy větší předpoklad užití předložky *all'*. Výběr respondentů tomu ovšem neodpovídá. Z dotazníků nevyplývá, že by se volba předložky pojila s respondenty z určitého regionu, určitého věku nebo pohlaví. Obě možnosti volili jak muži tak ženy, kteří byli různého věku a z různých regionů.

Věta č. 8

Odpovědi respondentů: *in ospedale* – 17, *all’ospedale* - 13, *nell’ospedale* – 0

V tomto případě zvolila větší polovina respondentů předložku *in*, a to konkrétně 57% respondentů. Ta dle korpusové studie vyjadřuje význam obecnosti, který má být v zadané větě vyjádřen. Nicméně velká část respondentů vybrala předložku *all’*, která se v korpusových příkladech ve smyslu obecnosti běžně nepoužívá. Důvodem použití předložky *all’* by mohla být skutečnost zmíněná v korpusové studii. Totiž, že k místnímu vyjádření „v nemocnici“ se běžně používají obě dvě předložky. Toto hledisko mohlo převýšit aspekt obecnosti. Jinou možností je, že se vyzkoumaná data z korpusu v tomto případě neshodují s reálným užitím předložek rodilými mluvčími. Vybrání dané předložky není dáno původem, pohlavím ani věkem respondentů.

Věta č. 9

Odpovědi respondentů: *sulla spiaggia* – 23, *alla spiaggia* - 7, *in spiaggia* – 0

Věta byla prvoplánově vybrána s ohledem na rozvitost syntagmatu. Podle korpusové studie se rozvitě vyskytuje především syntagma *alla spiaggia*, méně pak *sulla spiaggia* a *in spiaggia* pouze výjimečně. Nicméně 77% respondentů vybralo předložku *sulla*. Tato skutečnost může být dána mnohem vyšší frekvencí výskytu syntagmatu *sulla spiaggia* (1266 výskytů v korpusu oproti 182 výskytů syntagmatu *alla spiaggia*).

Věta č. 10

Odpovědi respondentů: *in spiaggia* - 28, *alla spiaggia* - 1, *sulla spiaggia* – 1

U této věty vybralo 93% respondentů předložku *in*. Tato volba odpovídá nejvyšší frekvenci výskytu v korpusu předložky *in* se slovesem *andare* oproti konkurenčním předložkám.

Věta č. 11

Odpovědi respondentů: *in strada* - 30, *sulla strada* - 0, *nella strada* - 0

U věty č. 11 zvolilo 100% respondentů předložku *in*. Tento výběr je v souladu se specifickým významem syntagmatu *in strada*, který podle korpusové studie vyjadřuje myšlenku „vyjít do ulic“.

Věta č. 12

Odpovědi respondentů: *sulla strada* - 27, *in strada* - 3, *nella strada* - 0

V tomto případě vybralo 90% respondentů předložku *sulla*. Volba předložky *sulla* se shoduje s originálním zněním věty vzaté z korpusu a syntagma má v daném kontextu význam „být na cestě“ ve smyslu pohybu. Tento význam by měl být specifický právě pro toto syntagma. Zbýlých 10% respondentů možná chtělo vyjádřit myšlenku „být na cestě / ulici“ ve smyslu statickém, pro který se dá použít obou předložek.

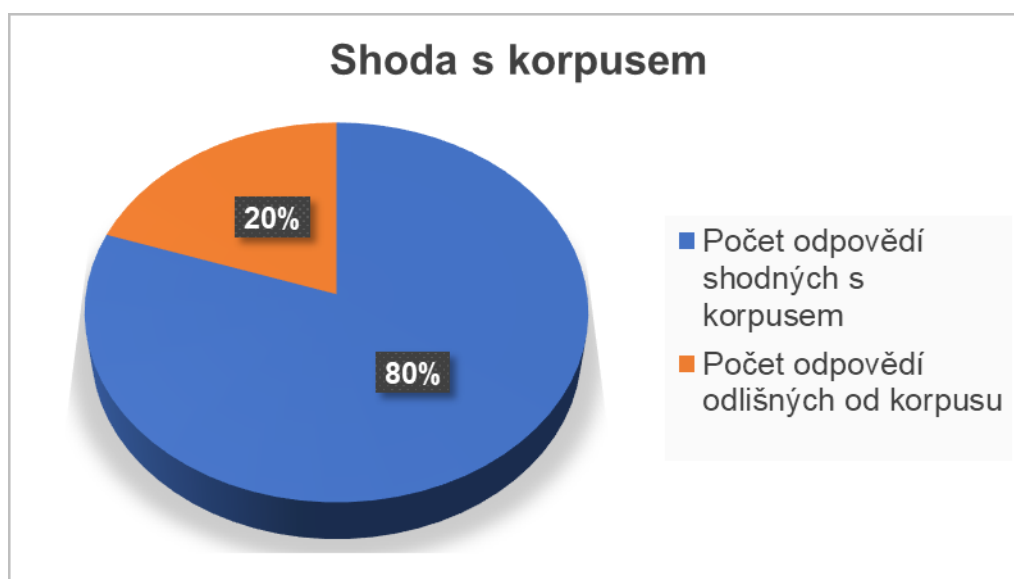
Při rozboru jednotlivých voleb předložek z dotazníku ve vztahu s osobními daty respondentů jsem nenašla žádnou statisticky významnou spojitost.

7.4 Závěr ilustrativního dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření umožnilo porovnání dat korpusové studie s preferencemi rodilých mluvčích. Výsledky dotazníku celkově podpořily závěry korpusové studie. V 10ti z 12ti zkoumaných vět byla většinou respondentů vybrána předložka, která měla být podle výsledků korpusových dat zvolena. Ve čtyřech případech byla shoda předložky vybrané respondenty s předpokládanou volbou na základě korpusové studie 100%. V 5ti případech byla tato shoda 80% nebo více procentní. Nicméně i v případě, kdy byla vybraná jiná než předpokládaná předložka, korpusová studie nabídla vysvětlení této volby. Celkově data z dotazníku poukazují také na nízký výskyt těch konkurenčních předložkových syntagmat, která mají v korpusu malou, nebo minimální frekvenci výskytu. Místo původu, pohlaví a věk respondentů neměly na výběr předložek významný vliv.

Tabulka 5 shrnutí výsledků ilustrativního dotazníkového šetření (vlastní zpracování)

Věta číslo	Počet odpovědí shodných s korpusem	Počet odpovědí odlišných od korpusu	Shoda s korpusem
1	30	0	100%
2	26	4	87%
3	24	6	80%
4	28	2	93%
5	30	0	100%
6	30	0	100%
7	12	18	40%
8	17	13	57%
9	7	23	23%
10	28	2	93%
11	30	0	100%
12	27	3	90%
Celkem	289	71	80%

Graf 1 Shoda výsledků dotazníkového šetření se závěry korpusové studie (vlastní zpracování)

8 Závěr

Cílem této práce bylo zmapování užití předložek lokativních, a to konkrétně předložek *a*, *in*, *su*. Před započítím výzkumu jsem nejprve charakterizovala předložky jako slovní druh a uvedla jejich možnou klasifikaci. První souhrn užití vybraných předložek proběhl nejdříve v teoretické části, ve které jsem shrnula dostupné učebnicové poučky a zahrnula jsem také doplnění informací z jazykových webových portálů. Tyto informace byly základem další praktické části.

Praktická část byla rozdělená na dva oddíly, a to na korpusovou studii a ilustrativní dotazníkové šetření. V korpusové studii jsem analyzovala vybraná prepozicionální konkurenční syntagmata v korpusu CORIS/CODIS. Během analýzy jsem vždy došla k závěru týkajícímu se konkrétního konkurenčního syntagmatu a tyto závěry jsem na konci korpusové analýzy shrnula. Na základě těchto dat jsem sestavila dotazník a provedla dotazníkové ilustrativní šetření. Přestože výsledky šetření nemohly být zobecněny kvůli nedostatečnému vzorku respondentů a analytické nereprezentativnosti, doplnily korpusovou studii, což bylo hlavním cílem šetření. Šetření poskytlo data k porovnání výsledků z korpusové studie s úsudky rodilých mluvčích. Výsledky dotazníku a výsledky korpusové studie si v převážné většině odpovídaly, a to konkrétně v 10 z 12 zkoumaných příkladů.

Cíl této práce byl naplněn jak sepsáním gramatických pouček z učebnic, tak získanými daty z korpusu podloženými ilustrativním dotazníkovým šetřením. Věřím, že jsem touto prací poskytla všeobecné nahlédnutí na používání lokativních předložek *a*, *in*, *su*, a že výsledky mohou doplnit gramatické poučky dostupné v učebnicích. Pro mě osobně jsou nabyté lingvistické poznatky přínosem.

9 Seznam použité literatury:

AUTORSKÝ KOLEKTIV PRACOVNÍKU LINGEA, 2015. *Italsko-český, česko-italský velký slovník*. 1. vydání. v Brně: Lingea. ISBN 978-80-7508-060-8.

BAHNÍKOVÁ, Alena, Hana BENEŠOVÁ a Ludmila EHRENBERGEROVÁ, 2008. *Italština*. Vydání druhé. Praha: Leda. ISBN 978-80-7335-116-8.

BOHUMIL ZAVADIL, Petr ČERMÁK, 2010. *Mluvnice současné španělštiny*. Vydání 1. v Praze: Karolinum. ISBN 978-80-246-1641-4.

DARDANO, Maurizio a Pietro TRIFONE, 1997. *La nuova grammatica della lingua italiana*. 1. ed., 8 rist. Bologna: Zanichelli. ISBN 978-88-08-10426-7.

DEVOTO, Giacomo a Gian Carlo OLI, 1985. *Dizionario della lingua italiana*. Diciottesima ristampa. Firenze: Le Monnier.

HAMPLOVÁ, Sylva, 2004. *Mluvnice italštiny*. Vyd. 1. Praha: Leda. ISBN 80-7335-041-6.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Jana PLESKALOVÁ a EDS., 2016. *Nový encyklopedický slovník češtiny, 1. A-M*. 1.vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7422-480-5.

KOLEKTIV AUTORŮ, 2001. *Dizionario ceco. Italiano-ceco. Italsko-český*. 1.vydání. Olomouc: Fin Publishing. ISBN 80-86002-73-X.

PUNCH, Keith, 2008. *Základy kvantitativního šetření*. s. [1a]. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-381-9.

RENZI, Lorenzo, 1991. *Grande grammatica italiana di consultazione. Vol. 1, La frase*. 3.ed. Bologna: Mulino. ISBN 88-15-01752-6.

SERIANNI, Luca, 2007. *Grammatica italiana*. 1a ed., ristampe. Novara: UTET Università. ISBN 978-88-6008-057-8.

VÍTEČKOVÁ, Miluše, 2018. *Metodika zpracování bakalářské práce*. České Budějovice: Jihočeská univerzita. ISBN 978-80-7394-689-0.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

CORIS/CODIS CORPUS DI ITALIANO SCRITTO, 2001. *CORIS/CODIS - Corpus di Italiano Scritto* [online] [vid. 2020-03-30]. Dostupné z: http://corpora.ficlit.unibo.it/coris_ita.html

CVRČEK, Václav, 2016. *pojmy:korpusovy_manazer* - Příručka ČNK. *Český národní korpus* [online] [vid. 2020-03-20]. Dostupné z: https://wiki.korpus.cz/doku.php/pojmy:korpusovy_manazer

CVRČEK, Václav, 2017. HAPAX | Nový encyklopedický slovník češtiny. *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online] [vid. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/HAPAX>

JANSEN, Hanne, 2011. preposizioni in „Enciclopedia dell’Italiano”. *Treccani, l’Enciclopedia italiana* [online] [vid. 2019-12-10]. Dostupné z: [http://www.treccani.it/enciclopedia/preposizioni_\(Enciclopedia-dell'Italiano\)/](http://www.treccani.it/enciclopedia/preposizioni_(Enciclopedia-dell'Italiano)/)

KŘEN, Michal, 2017. pojmy:korpus - Příručka ČNK. *Český národní korpus* [online] [vid. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://wiki.korpus.cz/doku.php/pojmy:korpus>

TRECCANI, 2010. “Giovanni compra un giornale in edicola”. È corretto dire: “Giovanni compra un giornale all’edicola”? *Treccani, l’Enciclopedia italiana* [online] [vid. 2020-02-12]. Dostupné z: http://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/domande_e_risposte/grammatica/grammatica_177.html

TRECCANI, 2013. È corretto dire „andare a spiaggia" o „andare in spiaggia"? *Treccani, l’Enciclopedia italiana* [online] [vid. 2020-02-01]. Dostupné z: http://www.treccani.it/magazine/lingua_italiana/domande_e_risposte/grammatica/grammatica_407.html

Príloha 1. Questionario per la ricerca linguistica orientata alle preposizioni locative

Gentili signori,

vorrei chiedervi di compilare questo questionario. Le informazioni raccolte contribuiranno alla mia ricerca linguistica orientata all'uso delle preposizioni locative in italiano.

Tempo previsto di compilazione è 5 – 10 minuti.

Il questionario è anonimo e le risposte fornite saranno utilizzate esclusivamente ai fini della ricerca linguistica nel rispetto della normativa sulla privacy.

Si prega di selezionare solo una risposta per ogni quesito, cioè selezionare una preposizione per ogni frase. Selezionate la risposta che ritenete migliore. Non ci sono risposte corrette e risposte sbagliate. Le risposte dovrebbero mostrare le preferenze dei parlanti nativi. È necessario rispondere a tutti i quesiti del questionario.

Questo questionario può essere compilato sia su Word sia in PDF o stampandolo. I modi della selezione della risposta sono i seguenti:

1. nel documento Word – evidenziare la risposta scelta in grassetto

Esempio: A. a teatro

B. al teatro

C. nel teatro

2. nel documento PDF – contrassegnare la risposta scelta cerchiandola
3. nella forma stampata – contrassegnare la risposta scelta cerchiandola

Vi prego di consegnare il questionario inviandolo all'indirizzo e-mail da cui l'avete ricevuto. Potete inviarlo in allegato in formato documento Word o PDF, come scansione o come foto.

Informazioni generali:

Sesso : maschio / femmina

Età : 15 – 20 anni

21 – 30 anni

31 – 40 anni

41 – 50 anni

51 – 60 anni

61 – 70 anni

Luogo di nascita (regione, paese):

Parte della ricerca:

Istruzioni: Selezionate una risposta per ciascun quesito.

1. *Andava ____ cinema anche cinque sere a settimana.*

D. al

E. nel

F. in

2. *Si trovano spesso dei temi sociali ____ cinema indiano di Bollywood.*

D. al

E. nel

F. in

3. *Lui intrattiene gli ospiti ____ bar interno che sembra un'antro oscuro.*

D. al

E. nel

F. in

4. Di solito i giovani preferiscono passare tempo ____ bar piuttosto che stare a casa.

- D. al
- E. nel
- F. in

5. Questo accade spesso ____ scuola di oggi.

- D. a
- E. nella
- F. in

6. Lui va ____ scuola ogni settimana.

- D. a
- E. nella
- F. in

7. Lei lavora ____ ospedale otorinolaringoiatrico di Midtown a Manhattan.

- D. in
- E. all'
- F. nell'

8. I giovani se sono ____ ospedale è perché sono stati sfortunati, i vecchi ci stanno perché sono vecchi.

- D. in
- E. all'
- F. nell'

9. Mi ricorderò sempre della splendida estate ____ spiaggia di Kamari.

- D. sulla
- E. in
- F. alla

10. È andato ____ spiaggia.

- D. sulla
- E. in
- F. alla

11. Ho dovuto fermare gli abitanti che volevano scendere _____ strada con i bastoni e farsi giustizia da soli.

- D. sulla
- E. in
- F. nella

12. Io ero già _____ strada di Betulia, quando Pietro fu ritrovato dai suoi amici.

- D. sulla
- E. in
- F. nella

Vi ringrazio per la vostra preziosa collaborazione!